

figyelmébe! a schweizeri tejtöltés, nem romlandó kék... & Co. S. A. vegyár... gyantott kapható a... nyve 20 lej előzetes... ellenében

Leona. (Zilahy Lajos... si sikert aratott uj... r. Premierbérlet 37.

R SZINHAZ... TUSORA

napokon: A hetedik... yannorral és Charles... záció! Önnek látnia

cia nők

nak titka a párizsi... CSKA, kis adagja... elhízást, nagyobb... déz elő. Egy doboz... at Románia részére... SZERTAR, CLUJ... n.

TÜZIFÁT

ellenben 65 lejért... k egy mázsa apri... hasáb tűzifát a

FATELEP

1300... (Gyufagyár u.)

R.-T.

KÖVETEL

75,000.000	
57,342.154	34
12,140.062	35
696,923.239	5
28,802.525	50
255.261	50
9,114.418	23
11,875.223	69
891,452.884	26

AZGATÓSÁG

XIV. ÉVF. • 83. SZAM
Cluj—Kolozsvár, 1931
április 15
5691 ÉV N

Disztér 2. II. e. 8.
Ramasetter Robert
BUDAPEST

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Str. Baron L. Pop (y. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 820 lej
Egy hónapra 110 lej
KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ÁRAK:
Egy hónapra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénnyel)
Egy évre 16 dollár
Hirdetések tarifája szerinti
vételnek fel

Olvasom az Itát...

Csak tudnám egyszer, hogy miféle tintával írják ezeket a táviratokat. Ezeket a táviratokat, amelyek minden nap elborítják az asztalomat és abban különböznek minden más távirattól, hogy három betűt viselnek a homlokukon. Ez a három betű pedig hol tűzbe, hol vérbe mártogatja a lábát. ITA — így kezdődik mindegyik távirat: A Jüdische Telegraphen Agentur jelenti: Ez a közönséges értelme a három betűből álló inicialénak.
Soha ki nem fogy ez a jelenteni való. Napról-napra gyűlnek halomba a zsidó front minden szakaszáról a jelentések. És egyre szörnyűbb mondatok kerülnek rá a táviratokra. Ezeket a táviratokat nem tintával írják, hiszen az egymás mellé sorakoztatott rövid, precíz mondatokba bele van préselve az egész föld keréksége minden zsidó fájdalom és keserősége.

Olvasom a mai táviratokat. Egy nap zsidó krónikája. Huszonégy óra alatt gyűlt össze az egész. ... az ITA jelenti, hogy Németországban Stennes kapitány megalakítja a második nemzeti szocialista pártot. Hitler és Stennes most azzal fogják egymás hivatit elverbuvalni, hogy antiszemita igazatállal és cselekedetekkel hivatják tul egymást.

Hermshaimban, Nors mellett, megint bemocsokoltak egy zsidó tenetöt. Az egykori Porosz-Lengyelországban, a lengyellé lett poseni tartományban, nyíltan pogromra usztják a parasztokat az antiszemita vezérek. Egyik antiszemita tömeg-demonstráció a másikat éri. Tíz- és tizezer példányban osztogatják ingyen az usztító tartalmu antiszemita brosurákat.

A varsói kormány viszont nem igyekszik sürgösen rendet teremteni Posenben. Ehelyett küldöttséget szervez zsidó és lengyel kereskedőkből, akik Amerikába utaznak majd, hogy kölcsönt eszközöljenek ki a lengyel kormány számára.

Zsidó kereskedők — mit csinálhatnának egyebet — részt vesznek ebben a delegációban. Hiszen ebben a pillanatban ezer és ezer zsidó vállalat és üzlet áll a közvetlen csőd előtt. Ha nem lesz amerikai kölcsön — jelenti az ITA — legalább hatszáz zsidó csőd lesz az év végéig.

Lengyelországban tetőfokra hágott a gazdasági krízis. A kormány bejelentette, hogy tíz napon belül 150 ezer zlotit fordít közmunkákra.

Az ITA jelenti, hogy ezeknél a közmunkáknál egyetlen zsidót sem fognak alkalmazni. A zsidókat csak az Amerikába pénzért küldött delegációba használják fel.

Kanadában egymást érik az idegenek elleni tüntetések. Az ITA jelenti, hogy az idegenek alatt a zsidókat kell érteni. A munkanélküliek vezérei ama zsidó munkások ellen usztitanak, akik még dolgoznak. Az eddigi zsidó iskolahálózatot megfojtották a kanadai hatóságok. A parlament előtt most egy új iskolatörvény fekszik, mely a zsidókat kisebbségeknek ismeri el s meg akarja nekik adni a békeszerződésből folyó kisebbségi jogokat. A kanadai zsidók még mindig benne élnek a tegnapi s nem akarják megérteni a montreali tüntetések értelmét.

Az ITA jelenti, hogy a kanadai zsidóság parlamenti képviselői visszautasi-

Drámai lefolyású volt és ötven percig tartott a pártvezérek együttes királyi audienciája

Az uralkodó 24 órás ultimátumot adott a pártvezéreknek: csütörtökön fog eldőlni a belpolitikai válság

„A király beszéde nem felhívás volt, hanem parancs” — mondja Jorga. A rádió is közvetítette a beszédet, amelyet a király a pártvezérekhez intézett. A koncentrációs kormány gondolata megerősödött. Hír szerint már csak a mandátumok elosztása körül folynak a viták

Titulescu négy, a liberálisok és a nemzeti parasztpárt 2-2, az avereszkánusok és georgisták 1-1 tárcát kapnak; a parlamentet fel fogják oszlatni

Bucuresti-Bukarest, április 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). A politikai válság immár tizedik napja húzódik. Az uralkodó nyilvánvalóan azért nem sietette eddig a tárgyalások menetét, hogy kellő időt engedélyezzen a pártvezéreknek egymásközötti tanácskozásra és az esetleges meg egyezésre. Minden jel arra mutat azonban, hogy most már a krízis erőteljes léptekkel halad a kibontakozás felé. Tegnap délután lezajlott a pártvezérek közös audienciája, amelyen az uralkodó megismételte felhívását a pártvezérekhez, az együttműködésre vonatkozólag. A pártvezérek huszonégy óra belül tartoznak végérvényesen nyilatkozni és Titulescu csütörtök reggel tesz jelentést a királynak a tárgyalások eredményéről. Csütörtök estére várható tehát az új kormány megalakulása, amelynek összetétele és formája egyelőre még mindig bizonytalan. Hol a személyiségek kormányával kapcsolatos kombinációk tolnak előtérbe, hol pedig arról beszélnek politikai körökben, hogy a nemzeti egység

kabinetje mégis létre fog jönni. Annyi bizonyos, hogy a kormányt Titulescu fogja megalakítani és hogy ebben a kormányban mindenesetre helyet fognak foglalni a különböző pártok reprezentánsai is, személyiségekkel, vagy azok nélkül.
Kedd délelben egy órára volt kitűzve a pártvezérek közös audienciája az uralkodó előtt. Minthogy azonban a tárgyalások a pártvezérek között még nem voltak eléggé előrehaladottak, a király elhalasztotta a közös audienciát délután félhatra, hogy ezáltal is időt engedjen a tanácskozásokra. A királyi palota előtt már a kora délutáni órákban nagy tömeg gyűlt össze és várta a pártvezéreket. Negyedhatkor érkezett meg a palotába Titulescu, akit közvetlenül George Bratianu, Jorga, Averescu marsall, majd Maniu, Duca és Lupu követtek. Pontosán félhatkor kezdődött meg az együttes audiencia, amely drámai lefolyású volt. Az uralkodó üdvözölte a megjelent politikusokat, majd a következő beszédet intézte hozzájuk:

az ország szükségleteinek tudatában levő összes polgárok előtt.

El vagyok határozva, hogy egyesitem, mint már mondtam, a ránc váró munka és feladatok tudatában lévő összes erők maximumát. Több napja, amióta a jelenlegi válság tart., mindegyiküknek alkalma volt mérlegelnie egy minél szélesebbkörű, minél összetettebb és a hazára nézve minél üdvösebb együttműködés lehetőségeit.

Örömmel állapítom meg, hogy a kormányzás programját illetőleg nincs Önök közt véleményeltérés és nem hiszem, hogy a még fennálló nehézségek, amelyek a kolaboráció erőviszonyaira vonatkoznak, megghusithatnák a nemzeti egység megvalósítását.

Ezért kérem Önöket, hogy holnap estig hozzák létre a pártok közötti megegyezést, úgy hogy ez a kormány, amelynek létrejöttét teljes szívből és lelkiismeretem mélyéből óhajtom, még ugyanazon nap megalakulhasson.

Romániának ma, amikor a nehézségei annyira súlyosak, az ország összes erőit maga körül csoportosító kormányra van szüksége. Azok, akik teljes őszinteséggel fognak felhívásomra válaszolni, bizonyítani fogják, hogy tudatában vannak annak a politikai szerepnek, amelyet ebben az országban játszani akarnak.

Ha azonban a nemzeti egység nem fog megvalósulni. En magam nem fogok ezért semmi felelősséget viselni, mert nyugodt a lelkiismeretem, hogy meg tettem minden lehető erőfeszítést, amit csak a jelen körülmények között egy uralkodó megtehetett.

A pártvezérek válasza

Az uralkodó beszédére, amelyet a rádió is közvetített kedden este, Jorga, majd Lupu és Averescu reflektáltak. Jorga kijelentette, hogy nem ismeri még pontosan Titulescu programját, egyébként pedig a maga részéről nem hiva a koncentrációs kormánynak. Lupu hangsúlyozta, hogy (Folytatása a negyedik oldalon)

„Nem én leszek a felelős, ha nem valósul meg a nemzeti kormány” — mondotta Károly király

Bucuresti-Bukarest, április 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). Ma délután 6 órakor Károly király a pártok vezéreit együttes audiencián fogadta. Jelen voltak Titulescu, Duca, Bratianu Gheorghe, Jorga, Averescu, Maniu és dr. Lupu.

A király a következő beszédet intézte hozzájuk:

„Uraim! Mint már az egyéni audienciákon megmondtam azótát hogy I. Károly és Ferdinand királyok dicső örökebe léptem, ama gondolat hat át, hogy egyesítsem, az ország eleven erőit. Ugy látom, hogy ma ütött az óra vágyam megvalósítására és ezért megbíztam Titulescu urat a nemzeti egység kormányának megalakításával.
Önök közül mindenki a legutóbbi hónapok folyamán ismételtlen ismertette előttem a súlyos helyzetet, amelyben élünk és kérték a sürgös és energikus

intézkedéseket, hogy a dolgok eme állapotának véget vessünk. Az országnak ma inkább, mint valaha szüksége van olyan kormányra, amelyek az erők lehetséges maximumát egyesítse magában s amely így felhatalmazást érezzen magában a körülmények kívánta intézkedésekre.

Pillantig sem kételkedem az Önök hazaszeretében és ama pártok patriotizmusában, amelyeket vezetnek — épp ezért még egyszer apellálok az Önök lelkiismeretéhez és román lelkéhez.

Vannak pillanatok egy ország politikai történelmében, amikor a patriotizmusnak a szó legtágasabb értelmében abszolút imperativusnak kell lennie. Az, aki a parancsoló kötelességteljesítés alól a jelen körülmények között kivonja magát, viselni fogja a felelősséget történelem és

tották a felkinált kisebbségi jogokat. Ők Mózes vallású kanadaiaknak tekintik magukat...

Párizsban a Dreyfus-film óta új erőre kapott antiszemita csoportok lázasan szervezkednek és készülődnek. Szovjetoroszországban a Cheliabinski ekegyárban megverték a zsidó munkásokat. Az egyik antiszemita munkást két évre, egy másikat másfél évre ítélték el.
A moszkvai Tregorka-gyárban

Worthmann, az OZET egyik vezetője, gyűlést hívott össze, hogy előadást tartson a zsidók szociális átrétegződésének eddig elért eredményeiről. A gyár kommunista munkásai kifütyülték és lehurrogták Worthmann zsidó kommunista elvtársukat és a szó szoros értelmében felrobbantották a gyűlést azzal a csatakiáltásokkal, hogy a zsidók soha sem dolgoztak és sohasem fognak dolgozni.
Tegnap reggeltől tegnap estig ez tör-

tént a zsidó világban. És hogyan lehetne végigolvasni ezeket a jelentéseket, ha nem volna még egy távirat:

... Az ITA jelenti; hétfőn, április 13-án Varsóból ötszáz chaluc indult utnak Palesztinába. További százhusz chaluc április 20-án indul el. Május 12-én száz lengyelországi chaluc száll hajóra és május hónap folyamán még kétszáz lengyelországi chaluc vándorol Palesztinába kisebb-nagyobb csoportokban.

Kategorikusan cáfolják a vagyondézmáról elterjedt híreket

Indokolatlan nyugtalanság miatt külföldre özönlik a romániai betétek egy része

Románia mai pénzügyi helyzetében gondolni sem lehet a vagyondézmára

Cluj-Kolozsvár, április 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Azok a kijelentések, amelyeket Titulescu dezinált miniszterelnök közvetlenül az országba való visszatérése után tett, nemcsak a politikai élet számára hatottak meglepetésszerűen, de pénzügyi vonatkozásokban sem maradtak minden következmény nélkül. Csak hogy míg az ország semmi kárát sem látta annak, hogy Titulescu nyaktílozással fenyegette meg a politikusokat, a londoni követnek a vagyonrevízióról tett célzásai bizonyos nyugtalanságot idéztek elő a pénzpiacokon ezen nyugtalanság konkrét formában is éreztette hatását. Az illetékesek energikus intervenciójára volt szükség, hogy ez a nyugtalanság eloszlatható legyen és ne öltön veszedelmesebb formákat.

Egy erőlyes célzás következményei

Mint ismeretes, a londoni követ kijelentette az újságírók előtt, hogy programja miatt három hét múlva ő lesz a leggyűlöltebb ember az országban. Kevesbé autentikus formából arról is beszélt Titulescu, hogy többek között tervbevette a vagyonok revízió alá vételét, minthogy teljesen megengedhetetlen, hogy amíg milliós tömegek a legszörnyűbb nélkülözéseknek vannak kitéve, addig egyesek a Calea Victorieien a legfényűzőbb autókban pöffeszkedjenek. Bizonyos körökben egyes erdélyi és bánáti városokban is odaéltelmeztek ezt a kijelentést, mintha Titulescu vagyondézmát készítené elő. Ezek a verzóiok azt eredményezték, hogy egyesek külföldre menekítették betétjeiket, mások viszont külföldi devizára cserélték fel.

Kellemetlen következményei lehetnek a töke-menekülésnek

Mondanunk sem kell, hogy az ország adott pénzügyi helyzetében újabb tökemennyiségeknek az ország gazdasági életéből való kivonása a legkellemetlenebb következményeket vonhatja maga után. A kölcsöntárgyalások során a külföldi bankárok legerősebb érve Románia hitelképességével szemben éppen az volt, hogy tekintélyes politikai és gazdasági pozíciókat betöltő emberek is külföldön kamatoztatják pénzüket, mert nincsenek bizalommal a romániai állapotok és az ország jövője iránt. A román vagyonoknak a külföldre való menekítése már csak azért is feltűnő volt, mert külföldön jóval minimálisabb kamatok mellett gyümölcsöztethető a pénz. Így például a svájci pénzintézetek egy-egy és fél százalékos és 2 százalékos kamatot fizetnek, 10 ezer frankot meghaladó betét után pedig semmit nem fizetnek.

Idejekorán akadályozták meg a pánikot

Ilyen körülmények között az, ami Titulescu kijelentéseivel kapcsolatosan történt, nem is magyarázható meg más módon, mint a válság által előidézett pszichozissal. A gazdasági és pénzügyi nehézségek fokozódása bizonyos rétegekben a bizonytalanság érzetét váltotta ki és ez a bizonytalanság is elősegítette azt, hogy sokan még Titulescu ominózus kijelentései előtt igyekeztek vagyonukat biztonságban vélt helyen elhelyezni. A pénzügyi élet komoly tényezőinek közbelépése idejekorán eloszlatta a Titulescu intervju által elő-

idézett pánikot, amelynek hullámai még a külföldre is eljutottak.

Hogyan terjedtek el a vagyondézmáról szóló hírek

A pánik okaira vonatkozólag pénzügyi körökben a következő felvilágosítást adják. Híre járta, hogy Titulescu 1922-ben, pénzügyminisztersége idején már próbálkozott volna a vagyondézmára gondolatával s ő s kormánya éppen emiatt buktak meg. Ebből kiindulva, egyesek arra következtettek,

hogy Titulescu legújabb kijelentései nyilván a vagyondézmára keresztülvitelét célozzák. Így keletkezett azután, különösen Temesváron egy bizonyos nyugtalanság, amely azonban semmiképpen sem látszik indokoltnak. Románia mai gazdasági és politikai helyzetében még csak gondolni sem lehet komoly formában a vagyondézmára. A hitel amúgyis gyöngye lábakon áll és a bizalmatlanság éppen elég magas fokra hágott ahhoz, hogy egy ilyen intézkedés a leg-súlyosabb megrázkódtatásoknak tegye

Felemelték az erdélyi rokkantok nyugdíját

Egységesítették a rokkant törvényt. A rokkantlistából kimaradt egyének pótlólag jelentkezhetnek

Bucuresti-Bukarest, április 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli az új katonai rokkanttörvényt. A törvényt, melyet a két Ház már megszavazott, a megjelenés napjától kezdve érvényesnek számít. Az új törvény gondoskodni kíván azokról az erdélyi rokkantokról, kik annakidején a rokkantlistából kimaradtak. Ezek a rokkantak most újból jelentkeznek és amennyiben be tudják bizonyítani, hogy rokkantságukat a háborúban szereztek, fel-

vétehetnek a listába. Az új törvény egyben rendezni kívánja a rokkantnyugdíjak kifizetésének ügyét is. Eszerint az erdélyi, esatolt területek rokkantjai ezentul ugyanabba a nyugdíjfizetési kategóriába fognak tartozni, amelybe regái rokkantjaik tartoznak. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy az erdélyi rokkantak jóval kisebb nyugdíjat élveztek, mint a regái rokkantak. Voltak azonban igen számszerűen olyan rokkantak is, kik az előirt je-

Milyen legyen az otthonom? a ma em-bereinek lakástípusa a Vármegyeház dísztermében Kolozsváron, április hó 23—május hó 4.

ki a pénzpiacot. Titulescu éveken keresztül élt Londonban, az angol pénzügyi világ kellős közepén s nagyon jól tudja, hogy ilyen metódusok milyen következményeket vonhatnak maguk után.

A vagyondézmára tervét egyébként hivatalos körökben a legkategorikusabban cáfolják.

Hétfőn megkezdték a düsseldorfi tömeggyilkos bünperének tárgyalását

Kétszáz újságíró érkezett a tárgyalásra, de csak 22-öt engedtek be. Négy hét múlva várható csak ítélet. Tíz szakértő és 300 tanu

Düsseldorf, április 14. A rendőrségi laktanya tornacsarnokában Rose dr. elnök hétfőn megnyitotta Kürten Péter, a düsseldorfi rém bünperének főtárgyalását. A rendőrségi különleges óvintézkedéseket fogantatosított, mert az utóbbi napokban a lakosság körében újra fellángolt a gyűlölet a 9 gyilkossal. 7 gyilkossal a bíróság előtt és 30 gyújtogatással vádolt Kürten ellen. A főtárgyalás iránt rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg, 200 újságíró kér a tárgyalóterembe bebecsátást, de csak hetvenet tudnak közülök elhelyezni a teremben. A főtárgyalásra beidéztek 10 szakértőt és mintegy 300 tanu-

Itélethozatal 2—4 hét múlva várható. A főtárgyalás kezdetén az elnök kiveszi az esküt a beidézett szakértőktől, majd személyi viszonyai tekintetében feladja a szokásos kérdéseket a vádlottaknak. Később Kürten belekezd élet-történetének elmondásába. Halk hangon, időnkint csak félig befejezett mondatokban ismerteti a bíróság előtt ifjúkorát s azt a légkört, amely előkészítette későbbi gaztetteire. Több-ször rendkívül kényes pontokat érint s az ügyész fel is veti a zárt tárgyalás elrendelésére vonatkozó javaslatát, de a bíróság a nyilvános tárgyalás mellett

dönt. *Düsseldorf, április 14.* A Kürten Péter elleni per főtárgyalásán az első államügyész megismételte a zárt tárgyalás elrendelésére vonatkozó indítványát. A bíróság részben helyt adott a kérelemnek, miután ahhoz a védő is hozzájárulását adta. A hallgatóságból a per további folyamán csak 22 sajtótudósító, néhány professzor és más szakértő maradhat a teremben. Ezután folytatták Kürten kihallgatását, aki cselekményeivel kapcsolatban utal örökölt terheltségére és a szülői házban uralkodó szomorú viszonyaira.

Egy párizsi lap szenzációs leleplezése Hitlerről

Az ultranacionalista fajvédők vezére Németország kettészakításáról tárgyalt francia tisztekkel

Hitler 1918 őszén az antant követségeken kilincselte és katonai titkokat árult el

Párizs, április 14. Az Echo de Paris ma Hitler életrajzát közli és ezzel kapcsolatosan leleplezi a francia propaganda állomásokkal való kapcsolatát. Az 1918. évi összeomlás után Hitler a hozzá hasonló kalandorokkal a szövet-séges államok követségeinek előszobáiban ácsorgott — írja a lap — és különös buzgalommal törekedett arra, hogy a katonai bizottságokat hírekkel lássa el. Hitler számunkra élő emlék mindazon szellemi elváltozások tekintetében, amelyek Németországban végbemennek. Ezen szellemi irányzatokat kihasználhattak volna arra, hogy Németországot Ausztriától véglegesen elszakítsuk és Délnémetországot Észak-németországtól elválasszuk. Természe-

tesen ebben az irányban különböző kísérletek történtek, tárgyalások és sietős titkos megbeszélések folytak. Hitlert a francia főbiztos Koblenzben fogadta. Valószínűleg pénzt is kapott, mert Hitlernek mindig nagy volt az étvágya és kevés volt a pénze. Később Innsbruckban és Linzben voltak összejövetelek, amelyeken két francia tiszt vett részt. *Berlin, április 14.* A horogkeresztesek táborában uralkodó helyzet karakterisztikuma a meglepetésszerűen bekövetkezett és folyton erősödő konfliktus Göhring és Göbbels között. Az a vizsgálat, melyet Göhring volt repülő kapitány, mint Hitler politikai megbízottja, külön meghatalmazással Berlinben hajtott végre, továbbfolyik. Az

eddiggi anyag annyira terhelő, hogy el sem képzelhető az a helyzet, hogy Hitler dr. Göbbelsnek szolgáltatná ki a berlini kerületet. A Göhring és Göbbels közti ellentétnek érdekes előtörténete van. Amint Brüning a szeptemberi választások után Hitlert és pártjának két tagját fogadta, hogy velük a politikai lehetőségeket megbeszélje, Brüning tudatta Hitlerrel, hogy minden nemzeti szocialista képviselőt hajlandó fogadni, kivéve dr. Göbbelst. A Hitler kíséretében levő két pártvezér Frick és Göhring volt, aki most arra törekszik, hogy Göbbelst leleplezze.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKÉ: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Csecsemőknek a legjobbat: Höfer hintőport-krémet, szappant

TÜZIFÁT

ellenben 65 lejért
ek egy mázsa apri-
hasáb tűzifát a

FATELEP

1300

(Gyufagyár u.)

ásokból is nyilván-
loff tagja volt egy
ságnak. Ezenkívül
burkolt pokolgép
gy feltűnően nehéz
tek elő a szekrény-
felnyitni, mert attól
öröndben pokolgép,
obanó anyag van.

ilmények összeveté-
arra következett,
k egy párizsi szov-
ellen merényletet
ez is csak fölfevés,
mek, az nem egyéb
al bíró kombináció-

is, hogy az össze-
ó akadt, aki értesi-
etköröket a készülő

ják, hogy a szovjet
eg akarják előzni a
székeskútvők társasá-
ját meggyilkolták,
ák.

Suloff rejtélyes
őzelebbi részleteiről
sat sem állapítottak
n mozzanat az sem,
osszu időn át figyel-
öt tartotta a Kutje-
ása körül segédkező
etőjének, bár ezt a
moly adat nem tá-

ov tábornok elrab-
g a bolsevisták bün-
e pillanatban még
gy lehetett Suloff
sz összeesküvő és
Ezeknek a homály-
tumoknak a tisztá-
zításokat tesz most

pesti
zi Vásár

US 9-18

kelet árucse-
almas piaca

kma, a mezőgazda-
a közmüipar termé-
val. Nemzeti pavil-
i ipar számára.

zasi kedvezmény
szautazásnál Ma-
y az oda, mint a
azásnál.

határátelépés!

vásárigazolvány
ható.

es en,

Alkotmány ucca 8.

ROPA (Sardev)

Iuliu Mezey. Piata

nt, de Wagons Lits

Piata Unirii 18.

mánia összes na-
ahol e két utazási

a vásár közvetlen
ete működik.

Ha a pártvezérek nem tudnak meg- egyezni a király fogja szétszartani a mandátumokat

(Első oldali cikkünk folytatása)

nem ismeri Titulescu programját, kívánatosnak tartaná, ha a designált miniszterelnök azt minél előbb a pártok tudomására hozná. Averescu is reflektált néhány szóval az uralkodó felhívására. Az audien-
cia 6 óra 20 percor ért véget, tehát pontosan 50 percig tartott. Elsőnek Titulescu, Maniu és Duca hagyták el a palotát, majd követte őket Averescu, George Bratianu, Jorga és Lupu. Az újságírók megfigyelhették, hogy George Bratianu és Duca nem üdvözölték egymást s ugyancsak nem üdvözölték egymást Averescu és Jorga sem.

Maniu kijelentette az újságírók előtt, hogy az audienca során az uralkodó meg-
felhívást intézett a pártvezérekhez a koncentrációs kormány létrehozására. A pártvezéreknek 24 órán belül kell véle-
ges választatot megadniok Titulescunak, akit az uralkodó csütörtök reggelre kére-
tett magához, hogy jelentést tegyen a tárg-
yalások eredményéről.

Jorga kijelentette az újságíróknak, hogy
az a beszéd, amelyet a király a pártvezé-
rekhez intézett, nem felhívás volt, hanem
parancs. Nem hiszik, hogy akadjon valaki,
aki a parancsok szembe merne szállni.

A színajai koronatanács óta
nem jelentek meg együtt a
pártvezérek

Politikai körökben a pártvezérek együt-
tes audiencaja érthető izgalmat váltott ki
és azt a legkülönbözőképpen kommentál-
ják. Feltűnőnek tartják, hogy Maniu és
Duca, mint a két legnagyobb politikai párt
vezérei, nem szólaltak fel a közös audien-
cián, amelyet egyébként az uralkodó zse-
niális sakkhuzásának tartanak. Az 1926.
évi színajai koronatanács óta még nem
fordult elő az, hogy a politikai pártok
vezérei valahol együttesen megjelenjenek.
Tudott dolog, hogy nemcsak politikai kül-
lönbségek választják el őket egymástól,
hanem egvesek közülük a személyi kapoco-
latokat sem tartják fenn egymással.

Titulescu már konkrétumok-
ról tárgyal a pártvezérekkel

Az együttes audienca után Titulescu
folytatta a tárgyalásokat a pártvezérek-
kel a koncentrációs kormány megalakítá-
sának részleteire vonatkozólag. Nagyjelen-
tőségűnek tartják, hogy a pártvezérek
közötti megbeszélések már nem elvont
elvű területeken mozognak, hanem konkrét
kérdések forognak szőnyegen, mint aminő
a mandátumok és a miniszteri tárcák el-
osztása és a koncentrációs kormány alap-
ját képező minimális program. Abban már
valamennyien egyetértenek, hogy a jelen-
legi parlamentet fel kell oszlatni. Óriási
feltűnést keltett, hogy Maniu a tárgya-
lások során rendkívül előzékenynek és
konciliánsnak mutatkozott és a leginkább
volt azon, hogy elhárított minden aka-
dályt egy esetleges megállapodás útjából.
Igy Maniu hozzájárult ahhoz, hogy a je-
lenlegi parlament ne maradjon együtt
négy évig és kijelentette, hogy amennyi-
ben sürgős volna néhány törvény megsza-
vazása, úgy a nemzeti parasztpárti több-
séget a koncentrációs kormány rendelkezé-
zésére bocsátja.

Hogy fogják szétszartani a man-
dátumokat

Ami a mandátumok elosztását illeti,
különböző verziók vannak forgalomban.
Az „Universul” szerint a körülbelül öt-
százra tehető képviselői és szenatori
mandátum a többi pártok rendelkezé-
ségére kíván. Mintegy harminc man-
dátumot rezerválnak a kisebbségek és
a szocialisták részére, marad négy-
száz mandátum a többi pártok rendelkezé-
sére. A nemzeti parasztpárt elsőbbsé-
get kíván magának, Maniu azonban
hozzájárult ahhoz, hogy a liberálisok-
kal egyenlő arányban osszák el a man-
dátumokat. George Bratianu a liberáli-
sokkal egyenlő elbánást kér, a lapok
szerint azonban a király felhívta
George Bratianut, hogy mérsékelje le
igényeit. Végeredményben a nemzeti
parasztpárti propozíció a következő-
képpen hangzik: Liberálisok és georgis-
ták 35 százalék, a nemzeti parasztpárt
35 százalék, a többi csoportok 30 szá-
zalek. A liberális propozíció a követ-

kező: Liberálisok és nemzeti parasztpárt
35—35 százalék, 30 százalék pedig
az averescanusok és lupistáknak. Egy
másik verzió szerint a képviselői man-
dátumok elosztása a következő kules-
szerint fog történni: Nemzeti parasztpárt
90, liberálisok 75, georgisták 40,
averescanusok 30, lupisták 20 és a
kisebbségek, valamint a szocialisták
50—60.

Ha nem egyeznek meg a párt-
vezérek a király osztja szét
a kvótát

Az „Universul” úgy tudja, hogy
amennyiben a mandátumok elosztása
körüli nem sikerül létrehozni a meg-
egyezést a pártvezérek között, úgy a
király fogja a kvótákat megállapítani
és a pártvezérek tartoznak 24 órán
belül válaszolni, hogy elfogadják-e a
legfőbb alkotmányos tényező javaslatát,
vagy sem. Ami a miniszteri tárcák el-
osztását illeti, hír szerint már létre-
jött a megegyezés. Eszerint a következő
kormányban Titulescu fogja kijelölni a
bel-, kül-, pénz- és hadügyminiszterek
személyét. A liberálisok és a nemzeti

parasztpárt kapnak 2—2 tárcát, az
averescanusok és a georgisták 1—1.
Dr. Lupu tárcánélküli miniszter lesz,
míg pártjának egyik tagja alminiszteri
tárcát kap.

Averescu marsall visszavonul
a pártkormány éléről

A koncentrációs tárgyalásokkal kap-
csolatosan két igen érdekes eseménye
van a politikai életnek. Az egyik, hogy
Averescu marsall, aki elvileg ellenzi a
koncentrációs kormány gondolatát,
visszavonul a néppárt éléről és Coanda
tábornokot delegálta a maga helyére.
A párt vezérlő bizottsága tudomásul
vette a marsall lemondását és Goga
Octavian bízta meg azzal, hogy a nép-
pártot a koncentrációs kormánnyal
kapcsolatos tárgyalásokban képviselje.
A másik érdekes esemény az, hogy
Jorga professzor, aki teljesen érthetel-
en módon brüszk és éles ellenzékbe
ment a koncentrációval szemben, leve-
let írt pártjának, amelyben közli, hogy
a pártelnökségről lemond, hivaték
pedig szabad kezét ad további orientá-
ciójukat illetően.

Nagy érdeklődés mellett zajlott le a ko- lozsvári fűszerkereskedők gyűlése

Cluj-Kolozsvár, április 14. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) A kolozsvári
fűszerkereskedők husvét másodnapján
tartották meg nagyfontosságú gyűlési-
ket, amelyen a fűszerkereskedők rend-
kívül nagy számba jelentek meg. A
gyűlésen néhány, a fűszerkereskedel-
met rendkívül érdeklő kérdés merült
fel, melynek ügyében ugyszólván egy-
öntetű határozatra jutottak a gyűlés
résztevői. A gyűlés elhatározta, hogy
jogainak védelmére bizottságot alakít,
melynek célja az, hogy a felmerülő kér-
désekből az illetékeseknél interveniál-
jon.

A gyűlés megállapította azokat a
teendőket is, amelyeknek elvégzése első
sorban lesz a bizottság feladata. Így
intervenálni fog a bizottság, hogy a
fűszerkereskedők vasár- és ünnepnapok
előtt egy órával tovább tarthassanak
nyitva. A fűszerkereskedők ezt a kéré-
süket azzal indokolják, hogy a lakosság
nak erre az időre szüksége van ahhoz,
hogy élelmiszerszükségeit beszerezze.

Ugyancsak nagyhorderejű problémá-
ja a fűszerkereskedelmnek a most fel-
merült italmérsi jogok problémája,
melyről az Uj Kelet részletesen beszám-
olt. Az italmérsi engedélyeket már
két héttel ezelőtt bekérték az illetéke-
sek, hogy az új törvénynek megfelelően
eszközöljék a módosításokat. Ez az in-
fektezés ugyancsak ideiglenes, mert a
törvény végrehajtási utasítása még
nem jelent meg és addig intézkedés
még nem történt. A bizottságnak fel-
adatává tette a gyűlés, hogy az italmé-
rsi jogok ügyében megfelelő inter-
venciókat tegyen, amikor ez a kérdés
újra aktuális lesz.

A gyűlés másik érdekes határozata
az, hogy a fűszerkereskedők érdekeik
védelmében tömöríti. A fűszerk-
ereskedők nem kényszerítik tagjaikat, hogy
ne csatlakozzanak le ahhoz a párthoz,
amelyhez akarnak, de kötelezi őket arra,
hogy minden, a kereskedőt érdeklő kér-
désben egységesen foglaljanak állást.

Az ország vivósportjának komoly eseménye volt a Haggibbor vivóversenye

Herczegh Tibor (Haggibbor) és Losonczy Mihály (KAC) nyerték
a tör illetőleg a kardbajnokságot. Ötvenhét versenyző indult

Cluj-Kolozsvár, április 14. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) A Haggibbor ro-
mán husvét két napján rendezte meg
országos vivóversenyt, mely a husvét
sportprogram legkiemelkedőbb esemé-
nye volt. Az ország vivósportja az el-
mult évi szezonban jelentős eredmé-
nyeket produkált és ebben nem kis részük
van a kolozsvári egyesületeknek, melyek
nívós versenyeikkel évről-évre alkalmat
adnak az ország vivóinak, hogy verse-
nyeken gyümölcsözőtessék képességeiket.
A Haggibbor vivóversenyéről elmond-
ható, hogy a vivószázón legjelentéke-
nyebb eseményévé vált, mert egy nívós
küzdelmeivel, mint a versenyzők nagy
számánál fogva nagyfontosságú küz-
delme volt Erdély legjobb vivóinak.
Nagyvárad, Szatmár és Kolozsvár vivói
találkoztak össze a versenyen. A törbaj-
nokságra 18, a kardbajnokságra 35 ne-
vezés érkezett be, míg a női számokra
négy nevezés történt. A mezőnyök né-
pessége természetesen izgalmas és
nívós küzdelmeket hozott. A versenyt

előkelő közönség a legnagyobb érdeklő-
déssel nézte végig és ez is igazolja, hogy
a vivósport egyre nagyobb teret hódít a
sportkedvelő közönségben.

Elsősorban kell kiemelni a Haggibbor
törekvő vivógárdáját, mely minden
számban szép eredményeket ért el és
ifjúsági garnitúrájának tehetséges tag-
jai révén nem egy meglepetésben része-
sítette a versenyzőket. Meglepetések
egyébként is sűrűn adódtak a népes me-
zőnyű versenyen. A versenynek néhány
favoritként induló nagygyúja már az első
— illetőleg középdöntőkben vészett
el a porondon a feltörekvő ifjúsági ver-
senyzőkkel szemben. A versenyek heves-
ségére mutat, hogy az utolsó asszókig
nem dőlt el egyetlen versenyszám sem.

A verseny részletes eredményei egyé-
ként a következők:

Törvívás. 1. Herczegh Tibor Haggibbor.
2. Losonczy Mihály KAC. 3. Weisz
Imre Haggibbor. 4. Dehelan Adi U. 5.
győzelemmel. 5. Neufeld Hag. 4 győz. 6.
Hintz György KAC 4 győz. 7. Herz Hag.

4 győz. 8. Clintoc Nagyvárad 1 győz. 9.
Blankenberg.

Kardvívás. 1. Losonczy KAC 7 győz.
2. Hegedüs Imre NSE 6 győz. 3. Spitzer
Ferenc Haggibbor 6 győz. 4. Szántay Já-
nos NSE 5 győz. 5. Hoffmann János
NSE 4 győz. 6. Dehelan U 3 győz. 7.
Bárán Dezső KAC 2 győz. 8. Hintz
György KAC 2 győz. 9. Mezei KAC 1
győz.

Női törverseny. 1. György Endréné
NSE. 2. Bartunek Titi KAC. 3. Fried-
manné Szatler Jolan Haggibbor. 4. Kál-
mán Dezsőné NSE. Meglepetés az in-
diszponált Bartunek Titi második he-
lyezésére.

A versenyre holnap még visszatérünk.
Általános meglepetés volt a verseny-
nek a Haggibbor két fiatal versenyzője-
nek, Spitzer Ferencnek és Weisz Imrén-
nek rendkívül szép szereplése. Ugy
Spitzer, mint Weisz végig megnyerték
összes küzdelmeiket és csak a döntőben
holtversenyben, a verseny kreekjeivel
szemben maradtak alól. A legszebb te-
jesítményt kétségtelenül Losonczy,
KAC nagytehetségű versenyzője nyu-
totta, aki újra bebizonyította, hogy a
legjobb vivója Kolozsvárnak.

A nagyváradí vivók szép sikerrel sze-
repltek, mindkét számban erős ellen-
feleket bizonyítottak és a hölgy bajnok-
ság első díjával bizonyították képessé-
güket. A szatmári vivók jövőv játékosok,
akik a legközelebbi versenyen már bi-
tosan még szebbet fognak produkálni.

A legteljesebb elismerés illel meg-
rendező egyesületet azért, mert a zsűri
elnökül Kalmár Istvánt, a nagynevű
magyar mestert kérte fel, aki működé-
sével példát adott a pártatlan és hozzá-
értő bíráskodásra. Mellette Pap Mari-
alezredes, Eichner Andor, ifj. Szék-
Márton, Klintók Imre és Hegedüs Imre
asszisztáltak. A verseny megrendező-
ségeért Zádor Árpád szakosztály vezetője
és a gárda valamennyi tagját illeti dí-
cséret. Hétfőn este bankett volt, ame-
lyen dr. Erőss Vilmos, az egyesület el-
nöke kiosztotta az érmeket és tisztele-
díjakat. A versenyzők a késő éjeli órá-
kig, kitűnő hangulatban maradtak
együtt.

Lezajlott a szociáldemokrata párt erdélyi tartományi kongresszusa

Cluj-Kolozsvár, április 14. (Az Uj
Kelet tudósítójától.) Vasárnap és hétfőn,
12-én és 13-án, nagy érdeklődés
mellett zajlott le az erdélyi szociál-
demokrata párt tartományi kongresszusa.
A kongresszuson mintegy hetven
delegátus jelent meg, az országgrész leg-
különbözőbb városaiból és falvaiból. A
gyűlést Lucian dr. képviselő nyitotta
meg, vázolta a politikai helyzetet és
ezzel kapcsolatban a szociáldemokrata
párt feladatait.

A kongresszuson az előadók és a
delegátusok élénken és behatóan vitat-
ták meg a legkülönbözőbb politikai
szociális és kulturális problémákat. A
kongresszus a kultúra-kérdésben, az
agrárkérdésben, a párt sajtókérdésé-
ben és a közéleti politika ügyében szá-
mos jelentős határozatot hozott s amel-
lett döntött, hogy az ifjú generációnak
nőmozgalmat szélesebb keretben kell
kiépíteni. A legérdekesebb mű-
vészmunkásság és az agrárk-
problémái provokáltak, amelyeknek
eredményeképpen a kongresszus ki-
mondotta, hogy a szociáldemokrata
pártnak meg kell hódítani a falu-
tömegeket.

Két napos szakadatlan tárgyalás után
hétfőn este 10 órakor került sor az új
vezetőiség megválasztására, melynek
megtörténte után dr. Böszörményi
Emil elnök a kongresszust berekesz-
tette.

Üzletelhelyezés

miatt az összes raktáron levő könyv- és
papírárakat, írószereket és irodai felszere-
léseket, grammofonlemezeket, továbbá
Machson garnitúrákat, imakönyveket, Ta-
lesim és az összes rituális cikkeket

szencziósan oicso

árban árusítjuk.
El ne mulassza a ritka és kedvező al-
kalmat és siessen míg a készlet tart a

„SAFRUTH”

zsidó könyv és papírkereskedése
Cluj, P. M. Vit. (Széchenyi tér) 39.

A s- trón- pro

Még m

Madrid, április
abban a folyam-
natkozásban tö-
európai emberit
het fel. A v-
országi község-
diktatura viss-
első megnyitva
hatalmas töme-
tettek hitet a
európai demok-
hódítása annál
záció erejével.
zetű spanyol k-
delte el a közs-
monarchia es-
várta töle.

Hogy ez nem
nyol tömegek n-
hitet a köztárs-
Spanyolország k-
proklamálták is
főoka abban ke-
a marokkói ver-
tett be, mely a
koskodásoktól s-
spanyol nép de-
esekbe verje. A
bukása után a k-
mentáris erővel
számban, XIII.
utjait kereste, n-
nyos jogokat a
festette meg a
többségre zártta
legjobbait.

Kisebbségi sz-
köztársaság k-
köztársaságiakn-
nyomasztó több-
nagyobb jelentő-
önálló katalán
számol be s mel-
ségi nép politika
veszi kezdetét.

A nagyjelentő-
lógikus sorrendű
döntések száma
Párizs, április
ségeit választ-
socialista balol-
ték. A köztárs-
ország negyven k-
többségre jutó-
ban. A miniszter-
elnök a királyho-
számolt a beér-
nyekről. A pári-
nak nincs má-
vagy a diktatúr-
jogok újabb el-
pottal.

A angol lapok
választásokon é-
kánus előretöré-
formációt közli-

hogy a király-
liába utazik s
fe

A Paris Soir
hadügyminiszter-
a további szab-
badságokat
utján táviratla-
deikhez. A cs-
hogy gyakorlat-
ságokra ne hag-
rületét. Párizsi
terjedt hírek sz-
a választásokról
kalmával kijele-

hogy feltétel-
polgárháború
alárendel

Az Evening
rint a republik-
tak ki, melybe
kodó vonja le-
sának konzekv-

mert ellenke-
forradalom
a

A spanyol király lemondott trónjáról, az egész országban proklamálták a köztársaságot

A vasárnapi községi választásokon a szocialisták és köztársaságiak nyomasztó többséget szereztek. A karhatalomnak eltiltották a fegyver használatát. Alfonz király készen áll a távozásra

Még ma proklamálják az önálló katalán köztársaságot is

Madrid, április 14. Az örök változásnak abban a folyamatában, melyet emberi vonatkozásban történelemnek nevezünk, az európai emberiség egy új etapot jegyezhet fel. A vasárnap lezajlott spanyolországi községi választásokon, melyek a diktatura visszavonása óta a népakarat első megnyilvánulásai voltak, a választók hatalmas tömegei nyomasztó többségben tettek hitet a köztársaság mellett. Az európai demokráciának ez az újabb térhódítása annál is inkább hat a világszenzáció erejével, mert a monarchista színezetű spanyol kormány éppen azért rendelte el a községi választásokat, mert a monarchia eszméjének megerősödését várta tőle.

Hogy ez nem így történt és hogy a spanyol tömegek nyomasztó többséggel tettek hitet a köztársaság eszméje mellett, sőt Spanyolország legnagyobb városaiban már proklamálták is a köztársaságot, — ennek főoka abban keresendő, hogy XIII. Alfonz a marokkói vereség után diktatúrát vezetett be, mely a legválogatottabb erőszakoskodásoktól sem riadt vissza, hogy a spanyol nép demokratikus akaratát bilincsekbe verje. Amikor pedig a diktatura bukása után a köztársasági mozgalom elemantáris erővel ütötte fel fejét az országban, XIII. Alfonz nem a megegyezés útját kereste, nem igyekezett az alkotmányos jogokat visszaállítani, hanem vérellfestette meg a nagyvárosok utcáit és börtönbe záratta a köztársasági mozgalom legjobbjait.

Kisebbségi szempontból még a spanyol köztársaság kikiáltásának és a spanyol köztársaságiaknak a választásokon való nyomasztó többségű győzelmén kívül is nagyobb jelentőségű az a hír, mely az önálló katalán köztársaság kikiáltásáról számol be s mellyel egy elnyomott kisebbségi nép politikai és kulturális ujjaéledése veszi kezdetét.

A nagyjelentőségű eseményekről, kronológikus sorrendben, az alábbi részletes tudósítások számolnak be:

Párizs, április 14. A spanyolországi közsegtanácsi választások a republikánus és szocialista baloldal győzelmét eredményezték. A köztársaságiak Madridban és az ország negyven legnagyobb városában erős többségre jutottak az új közsegtanácsokban. A minisztertanács után a miniszterelnök a királyhoz ment kihallgatásra s beszámolt a beérkezett választási eredményekről. A párizsi lapok szerint a királynak nincs más útja, mint a lemondás, vagy a diktatura visszaállítása a polgárjogok újabb elkobzásával és ostromállapottal.

A angol lapok a spanyolországi községi választásokon elért nagyarányú republikánus előretöréssel foglalkozva azt az információt közlik,

hogy a királyi család közelebről Angliába utazik s ott várja be a további fejleményeket.

A Paris Soir távirata szerint a spanyol hadügyminiszter betöltötte a csapatoknál a további szabadságotatásokat és a szabadságosokat a csapatparancsnokságok útján táviratilag visszarendeltette ezrediekhez. A csapatok rendeletet kaptak, hogy gyakorlatok céljából nagyobb távolságokra ne hagyják el a helyőrségeik területét. Párizsi diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint Alfonz spanyol király a választásokról szóló első referátum alkalmával kijelentette,

hogy feltétlenül elkerülendőnek tartja polgárháborút s ez álláspontjának alárendelt jövő elhatározását.

Az Evening News madridi távirata szerint a republikánus vezetők kiáltványt adtak ki, melyben követelik, hogy az uralkodó vonja le a spanyol nép állásfoglalásának konzekvenciáit,

mert ellenkező esetben erőszakkal és forradalom útján szereznek érvényt a népakaratnak.

Madridban nagy az izgalom és a bizonytalanság. A minisztertanács újra összeült. Azt hiszik, hogy az Aznar-kormány távozik helyéről.

A diktatura hozta a bukást

Párizs, április 14. Madridból jelentik, hogy Spanyolország 49 legnagyobb tartományi városában a községi választások véglegesnek tekinthető eredménye a következőképpen összegezhető: Megválasztottak összesen 972 szocialistát és republikánust, továbbá 595 monarchistát.

A párizsi lapokhoz érkezett jelentések szerint Aznar kormánya ma délután lemond. Ha a király még egyelőre megmarad az ország élén, a legerélyesebb miniszterelnökjelölt Santiago Alba, akinek ismert az az álláspontja, hogy az alkotmányozó nemzetgyűlés döntését minden irányban és minden alkotmányos tényezővel szemben érvényesíteni kell.

Cáfolják azt a hírt, hogy Madridban az ostromállapotot kihírdették volna.

Romanonez gróf, a monarchisták vezére úgy nyilatkozott az újságírók előtt, hogy ilyen vereségre nem volt elkészülve. A bukást nem a király népszerűségének megcsökkenése, hanem a pártokat elnyomó eddigi diktatúrát okzták. A monarchista-vezér annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a községi képviselők vá-

lasztási eredménye nem jelentheti az államforma közeli megváltozását.

„Éljen a felszabadult spanyol köztársaság!”

London, április 14. Madridi jelentések szerint a spanyol fővárosban számolnak a király közeli lemondásával.

Tegnap este már elterjedt egy izben annak a híre, hogy az uralkodó elhagyta Madridot. A hír a republikánusok körében nagy örömet és lelkesedést váltott ki. Hatalmas tömegek vonultak fel köztársasági zászlók alatt a főváros főbb utvonalaiban s éljeneztek a felszabadult spanyol köztársaságot. Egyik nagy lap palotája előtt a karhatalom szét akarta oszlatni a tömeget, de az emberek a felhívásnak nem engedelmessétek, mire a karhatalom parancsnoka fegyverhasználatra adott utasítást. A lövések nyomán két ember súlyosan, öten könnyebben megsebesültek. Később kormányrésztől a leghatározottabban eltiltották a fegyverhasználatot s így bár a tömegtüntetés még órákon át tartott, több vesztesége nem volt a köztársaságiak megmozdulásának.

A király az esti órákban magához kéréte a napilapok szerkesztőit, akik pártkülönbösg nélkül megjelentek előtte. A királyi nyilatkozatot még nem közölték nyilvánosságra.

Madrid uccáin most is megerősített karhatalmi osztagok tartják fenn a ren-

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET, az erdélyi zsidóság egyetlen organuma, zavartalanul teljesítse kötelességét

küldje be pontosan előfizetését!

det. A délelőtti órákban újabb tömegtüntetés kezdődött, de a karhatalom már sehol sem avatkozott bele a tüntetésbe. Ebből arra következtetnek, hogy a monarchia a harcot elvesztette s a király vissza fog lépni. A vidéki városok közül Valenciából és Vigóból jelentenek újabb véres összefütközéseket. A valenciai veszteségeket nem ismerik pontosan, Vigóban a karhatalom sőtörze nyomán két halott és számos sebesült maradt a küzdőtéren.

A párizsi lapok utolsó táviratai szerint az uralkodó és a királyi család elutazásával számolnak Madridban.

Madrid, április 14. Lapzártakor érkezett jelentések szerint Madridban, Cordovában, Almériában, Vigóban, San-Sebastianban, Leonban, Zaragosztrában és Barcelonában a néptömegek óriási lelkesedés mellett vezéreik határozati javaslatai alapján proklamálták a spanyol köztársaságot. Barcelonában az összes középületekre kitűzték a köztársasági lobogót. A karhatalom seholsem mert megakadályozni a köztársaság proklamálását.

A Havas ügynökség jelentése szerint még a ma éjszaka folyamán meg fog történni az önálló katalán köztársaság proklamálása is, amelynek első elnökévé Macia ezredes fogják megválasztani.

Lapzártakor jelentik: Alfonz spanyol király levonta a helyzet konzekvenciáit és lemondott trónjáról. Ezzel egyidejűleg Alcalá Zamorra elnöklete alatt megalakult az első ideiglenes köztársasági kormány, amelynek tagjai szocialisták és republikánusok.

Sarățeanu volt régens és Anghelescu, a Banca Naționala kormányzója Kolozsvárra jönnek,

hogy résztvegyenek Vajda Sándor leányának esküvőjén. Maniu Gyula és Popovici pénzügyminiszter fivére lesznek az ifju pár násznagjai

Cluj-Kolozsvár, április 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári román társadalmi élet kiemelkedő eseménye lesz vasárnap dr. Vajda Sándor volt belügyminiszter leányának, Ileanának esküvője. Vajda leánya Nicu Gherman kolozsvári mérnökkel egybe és az esküvő nemcsak az erdélyi románság népszerű vezére melletti demonstrációnak készül, de nagyfontosságú találkozója lesz a nemzeti parasztpárt vezető-

politikusaiknak. A fiatal pár násznagjai Maniu Gyula és dr. Boila Romulusz né, illetőleg Dumitrache Popovicu, a pénzügyminiszter bátyja és felesége lesznek. Az esküvőre személy szerint meghívták Sarățeanu volt régenset, Vajda és Popovici sógorát, valamint Anghelescu, a Banca Nationala kormányzóját.

Az esküvő és az ezt követő recepció

rendkívül fényes külsőségek között fognak végbemenni. Ugy az esküvőn, mint a recepción, amely az Automobil Club nagytermében fog lezajlani, csak meghívott személyek vehetnek részt. Sarățeanu és Anghelescu kívül jelen lesznek természetesen a nemzeti parasztpárt erdélyi szárnyának összes markánsabb vezetői és a Mironescu-kormány erdélyi tagjai is.

Megszűnik a vizumkényszer Románia és Németország között

Az osztrák-német vámunió nem érinti a két ország kereskedelmi kapcsolatait

Bucuresti-Bukarest, április 14. Nagyérdeklődéssel tanácskozások folytak Bécsben a román-német kereskedelmi szerződés meghosszabbítása ügyében. Ezekre a tárgyalásokra román részről tekintélyes szakemberekből álló küldöttség utazott ki élükön dr. Fritz Konnerth kamarai képviselő. A német képviselő a következő érdekes felvilágosításokat adta a most folyó tárgyalásokról, amelyek a román nemzetgazdaság szempontjából döntő jelentőségűek:

— Április végére — mondotta Konnerth képviselő — újból meglesz a végérvényes német-román kereskedelmi szerződés, amely nagy előnyöket rejt magában Romániára nézve. Mostani tárgyalásaink folyamán sikerült elérni azt, hogy Németország mint felvevő állam, a román tengeri és árap számára preferenciális, tehát kedvezményes vámtételt állapított meg. A vámtétel összege még nem ismeretes, mert a delegátusok a tényleges vám 75 százalékos redukcióját kérték — de már most megállapíthatom,

hogy a németek 50 százalékos csökkentésbe önként belementek. Ezenkívül Németország hajlandó további preferenciális vámokat megállapítani és engedélyezni a Romániából jövő petróleum és fatermekre, valamint élőállatokra is. Németország ugyan maga is exportál élőállatokat Franciaországba és Olaszországba, — mégis szüksége van mintegy 340 ezer darab romániai élőállatra.

Németország — folytatta Konnerth képviselő — kedvezményes román vámtételeket kért az általa ideimportált zselatinnra, azonkívül a cukorrépaágokra. Nem kérték vám csökkentéseket az üvegáruknál és kémiai cikkeknel, de annál inkább ólomcsöveknél és általában a technikai felszereléseknél.

Ezen tárgyalások alkalmával Németország kimondott kérelmet intézett a román tárgyaló felekhez, hogy a két ország Románia és Németország között szüntessék meg végérvényesen a vizumkényszert és végül kijelentették a német delegátusok, hogy a már megkötött osztrák-német vámunió nem érinti a románokkal kötött kereskedelmi szerződést melyet rövidesen bizonytalan időre meg is hosszabbítanak és csupán annyi a kikötés benne, hogy négy héttel hamarabb mindkét fél részéről felmondható.

Megjelent! Megjelent!

TOLSZTOJ

a 20. század mérlegén

Irta: Dr. Stern Ignác

(Doktori értekezés a liegei egyetem filozófiai fakultásán)

Ára 60 lej és portó

Megrendelhető a szerzőnél: Cluj Str. Albinea 39., valamint az Uj Kelet könyv-osztályában a pénz előzetes beküldése mellett

Nagyvárad 1 győz. 9. Losonczy KAC 7 győz. SE 6 győz. 3. Spitzer győz. 4. Szántay János győz. 5. Hoffmann János győz. 6. U 3 győz. 7. 2 győz. 8. Hintz győz. 9. Mezei KAC 1

1. György Endréné Titi KAC. 3. Friedl. Hagribbor. 4. Kál. Meglepetés az in. Titi második he.

ap még visszatérünk. etés volt a verseny. et fiatal versenyzője. nek és Weisz Imr. eg szereplése. Ugy. ép végig megnyerték. és csak a döntőben. verseny kreekjeivel. alól. A legszebb tel. elenül Losonczy, a. versenyzője nyu. izonyította, hogy. ok szép sikerrel sza. számban erős ellen. z és a hölgy bajnok. zonyították képessé. ívők jövő játékosok. versenyen már biz. fognak produkálni. ismerés illeti meg a. azért, mert a zsüri. tvánt, a nagyneve. te fel, aki működé. pártatlan és hozzá. Mellette Pap Marin. Andor, ifj. Szele. are és Hegedüs Imre. erseny megrendezé. szakosztály vezet. nyi tagját illeti di. bankett volt. amos, az egyesület el. érmeiket és tisztele. k a késő esti órá. rulatban maradtak

szociáldemokrata tartományi asszus

április 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap és hétfőn nagy érdeklődéssel az erdélyi szociáldemokrata tartományi kongresszus mintegy hetven tagja, az ország rész leg- többől és falvaiból. A képviselő nyitotta politikai helyzetet és a szociáldemokrata

az előadók és a és behatóan vitat- nözőbb politikai, lis problémákat. A ltul-kérdésben, az párt sajtókérdésé- itika ügyében szá- itika szott s amel- tot munkás és a ifjun tekben kell b keretát a föld- sebb vi.

az agrárk. ák, amelye knek kongresszus ki- szociáldemokr ata hódítani a fal usi

nyerés

n levő könyv- és és irodai felszere- zeteket, továbbá makönyveket, Ta- is cikkeket. n otcso. a és kedvező al- készlet tart a. H. kereskedésbe henyi tér) 39.

Rott Sándor elmondja föllendülésének és leégésének történetét

Beszélgetés a híres komikkal

Cluj-Kolozsvár, április 14. Vasárnap és hétfő este jó későn, éjfél előadásban látta Kolozsvár közönsége Rott Sándorékat. Bécsből jöttek a Theater der Komiker együttesével, pompás társulattal. Magukkal hozták zeneszerzőiket, költőiket; kipróbált és új tehetségeket láttunk ágálni. Rott Sándorból frissen buzdított az őshumor, mintha elmélyültebb és emberibb lett volna a háború óta, a sirásig tudta kacagtatni a közönséget. Türk Berta kapta a legtöbb tapsot, egy évszázad hangulatát és filozófiáját mutatta táncban és diszkrét dalban, amit Karl Imwald, a Komikusok Színházának fiatal karmestere irt és komponált.

Az első estén két egyfelvonásos játszottak, jeleneteket és aktuális strófákat adtak elő. A feledés és kacagás órái voltak ezek. Ezekben az időkben külön jár hála és elismerés érte.

Délután a kávéházban találkoztam Rott Sándorral. Tizenkét-tizenhárom évvel ezelőtt beszélgettünk utoljára, de mintha tegnap történt volna. A művész meghízott, tekintélyesebb és komolyabb lett, közben gazdag is volt és leégett. Ezek külsőségek. Velejében Rott Sándor az, ami volt. A nagy tehetségek nem reagálnak vérszenes a sors ütleteire és simogatására.

— Barátom — kezdte — közel egymillió volt Pesten pengőben. Volt színházam, villám, bérházam, volt autóm.

— Minek az autó egy színész embernek? — vettem közbe.

— Nekem nem kellett, azt tudhatja. Én konfliktus sem jártam. A színházról a kávéházig, vagy a lakásig, nem érdemes autót tartani. De a feleségemnek vettem autót. Maga bizonyára eredetiben is ismeri azt a zsidó parancsot, amely elrendeli, hogy a feleséget mindenki a lehetőségénél is jobban megbecsülje. Már pedig nekem lehetőségem volt két autót is tartani.

— Pesten a dekonjunktura — folytatta — 1924-ben kezdődött. Az én színházam érezte legelőször ezt a „gőlést“. Abba hagyhattam volna és bevárhattam volna jobb idők fordulását. De imádom a munkát és tovább vezettem a „boltot“, amire éveken át naponta kétszáz pengőt ráfizettem. Ráment a ház, a villa, az autó és egy napon, amikor nagy számadást csináltam, kijött 150.000 pengő adósság. Fejem fölött mint azt a regényírók mondják — összecsaptak a hullámok. Kétségbeesett éjszakáim voltak és ha nincs a feleségem, nem tudom, mi történik velem. Ő biztatott, ő tartotta bennem a lelket. Dolgozunk és minden rendbe jön! — mondotta. Átmentem az Andrássy uti Kabaréba napi 160 pengős fellepti díjjal és ebből 150 pengőt fizettem adósságra. Tíz pengőből éltünk mint „waschecht“-proletárok. Később Adolf Brett szerződtetett bennünket napi 300 sillinggel a Theater der Kom.-ben. Az adósságot azóta 127.000 sillinggel lecsökkentettem. Most még 22.000 pengő adósság van, mihelyt lekviteltem, megyek vissza Pestre. Addig Bécsben maradok és turnézgatunk.

Rott Sándor művészi igazgatója a társulatnak. Minden hónapban új darabokat, új kuplékat, táncokat, jeleneteket mutatnak be. Leginkább magyar szerzők darabjait. A konferanzzé Fritz Grünbaum bécsi író, aki a darabokban szerepelni is szokott.

Három hónappal ezelőtt — folytatta Rott Sándor — Laszky Béla zeneszerzőnk egy kicsiny varróleányban óriási szinpadit képezzet fedezett fel és ajánlatára oda szerződtettük közénk. Bizonyára látta őt a fodros piros ruhájában Laszky zene-kísérete mellett előadni két finom költeményt. Jegyezze meg a nevét: Grete Deditzsch. Bizonyára fog még hallani felőle. Armin Springer pedig, aki a Vadnai darabban az ügyész játszott, régi barátom, mondhatom a legjobb német komikusok egyike.

Valóban ez a Springer, aki szintén pesti zsidó, kongeniális társa Rott Sándornak. Ideges, félmondatos beszédével felejthetlenné tette az ügyész szerepét.

Paula Walden és Franz Angel, Paula Pfluger, Lily Laube, Kurt Reding csupa javatehetség.

— Ki közülük a zsidó? — kérdelem.

Rott Sándor gondolkodik.

— A szívük szerint mind zsidók. Olyan drága, jó tehetségek, ellágyulok, ha rájuk gondolok. Franz Engel bámulatos úgy

is mint ember, úgyis mint művész. Imwald, a karmesterünk kóser, bécsi zsidógyerek. A többiek is valami kapcsolatban vannak a zsidókkal, az egyiknek a felesége, a másiknak a férje zsidó. Mindnyájan rendes, polgári életet élünk, a régi nyomorbohémkedés megszűnt már közöttünk. Leegyszerűsödött igényekkel él mindenki, nagyon tisztességesen. A feleségem szintén zsidó, azzá lett, amikor elvettem.

Véresre vert a külvárosi tömeg egy bestiális embert,

aki erőszakot akart elkövetni egy kilenc éves lányon

Cluj-Kolozsvár, április 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap este bestiális merényletet akadályozott meg a Hajnal utcában a külvárosi ucca közönsége. Az ucca végén levő parkszerű ligetben Popa Tamás napszámos erőszakot akart elkövetni egy kilenc éves leányon. A kisleány sikoltozásaira egy asszony lett figyelmes, aki fellármázta a környék házáit. Rövidesen nagy csoport ember verődött össze a ligetben, ezek kiszabadították a leányt a bestiá-

lis ember kezei közül, majd botokkal és kövel ütlegelni kezdték a merénylőt. Popa Tamás menekülni akart a felhárobdott tömeg elől, azonban a menekülést szintén nem uszta meg szárazon. Az emberek utólrérték, ütni-venni kezdték, úgy, hogy mire a rendőrség a helyszínére érkezett, Popa már több sebből vérzett. A rendőrök letartóztatták Popát, akit hétfőn már át is adtak az ügyésznek.

Rott Sándor így mondotta. Nem komikusan. (sz. i)

„Az egyik ajtón bemegy kopaszon, a másikon lobogó sörénnyel jön ki!“

— mondja Carlotti professzor az eomil feltalálója, aki tíz esztendeig tanulmányozta a világ mindenfajta hajszálát

Bécs, április 14. Érdekes vendége van Bécsnek: Carlotti doktor, a híres olasz dermatológus, vagy ahogy szűkebb patriájában nevezik: „a hajbuvár“. Inkább világ körüli utazónak, Afrika-utazónak néz ki, semmint professornak.

A kintő doktor beutazta a fél világot. Nem autogramokat gyűjtött, nem is bélyegeket: hajszálakat. Illetve: skalpokat. A különböző népfajok fejbőrét és hajhagymáit tanulmányozta. Tán kissé komikusnak hangzik, de mégis tény, hogy úgyszólván az egész életét ennek szentelte. Igaz, nem is hiába fáradt, mert olyan szenzációs eredményekre jutott, amelyeknek a segítségével tán rövid idő múlva eltűnnek a kopasz fejek...

Hosszabbban beszélgettünk a professzorral, aki érdekes dolgokat árult el „titkaiból“.

— Eredetileg bőrgyógyász voltam és vagyok, csak később keztem a hajjal foglalkozni, amikor rokon területre értem, ugyanis rájöttem, hogy a hajhullás szoros összefüggésben van a fejbőr különböző betegségeivel. A különféle kuruzslószeres, hajszesz és a többi, semmit sem használ-

nak, sőt határozottan állítom, hogy az alkohol tartalmu, spirituszos hajvizek, egyenesen ártalmasak a hajgyökérnek. Kiszedi az életerejét, elsorvasztja, főleg zsirtalanítja, már pedig a hajnak a zsír a természetes tápláléka, akár a növénynek földben rejlő savak és a víz.

— Hol jött ön minderre rá? — Mosolyog:

— Nem máról holnapra. Tanulmányoztam a kínai, japán, orosz, mongol, néger és indián nők haját. Mikor meghallottam, hogy a Belga Kongóban él egy néger törzs, amelynek férfi tagjainak különösen vastag, szinte drótvastagságú hajszálak találhatók a fejük bubján, elutaztam Kongóba... és így jöttem rá arra, hogy mindegyik a titka a papilla, a hajhagyma, amely szorosan össze van növe a fejbőrrel, honnan táplálékát nyeri.

A fejéhez kap, amelyet sűrűn borít feketé haj és szenvedélyes mozdulattal kitép egy szálat dus fűrtjeiből.

— Látja? — Igen — felelem. — Mi ez itt a haj végén — mutat a kis sárgás gumóra.

— A gyökere... Diadalmasan felkacag: — Tudtam, hogy ezt a választ kapom. A laikusok mind azt hiszik, hogy a haját ki lehet tépni gyökereitől. Pedig a gyökér az benn marad a fejbőrben. A papillát nem is lehet kiszakítani. Együtt él és hal a fejbőrrel. Illetve: gyakran előbb sorvad el.

Carlotti professzor, aki ma egyike a legtekintélyesebb kozmetikus- orvosoknak, valószínűleg előadást fog tartani módszereiről, amely különösképpen az asszonyokat fogja édekelni, valamint a kopaszodó férfiakat és amelynek ez a tárgya: hogy menekülhetünk meg a kopaszodástól?

Van egy saját találmányu „hajteje“, az eomil, egy tejszerű folyadék, amely olyan hatással van a hajra, akár a tejes cucli a cseesemőre. Táplálja, hizlalja, erősíti.

— En magam is kopasz voltam — magyarázza — és nézzen meg most.

Ingerülten megrázta dus sörényét

— Ezt mind az eomilnak köszönheti?

— Igen. Köztudomásu, hogy szellemi munkával foglalkozó egyének sokkal hamarabb kopaszodnak a fizikai munkát végző embereknél. Nos, én elsősorban az ő segítségükre akarok sietni az eomillel.

— Sok kísérletezésre volt szüksége, a míg megtalálta az alkalmas szert?

Kerek tíz esztendőre. A hajszál életét úgy tanulmányoztam, akár más tudósok a halakét, vagy a növényekét. Egy emberi fej: akár egy dzsungel, nagytóval nézve, őserdő, amelyben nem könnyű eligazodni. Mért vékonyodik meg némely embernek a haja, miért szökül, vagy barnul, miért őszül? És főleg: miért hullik?

Minderre választ ad Carlotti professzor. És egyben a feyvert is a kezünkbe adja, amellyel hatásosan és eredményesen küzdhetünk a kopaszág réme ellen.

— A legtöbbször az ok: az elhanyagolt-ság, vagy a helytelen kezelés. Így mint már említettem, egyenesen ártalmas a haj szesz és ennek különböző fajtái. Minden szer, amely zsirtalanít és a zsirszemséket eltávolítja a fejbőről, kártékony. Egyszerűen éghalálra itéli a papillákat. A hajteje, vagy tudományos nevén az eomil, természetes tápláléka a papillának. A fejbőr szivja fel és juttatja rendeltetési helyére.

— Mi köze mindehhez a fejbőrnek? — Sok! a fejbőr olyan akár egy triko, amelyhez hozzáadott az emberi szervezet. A bőrnek nagy szerepe van az ember életében. Szerintem nem csak a grafológus, de a dermatológus is olvashat az emberi lélekben.

Ime, egy újfajta konkurencia a tenyér jósoknak és grafológusoknak! A tanár megmagyarázza szavait:

— A bőr reagál mindenféle izgalmakra, elsápadunk, kipirulunk, ha valami bánt bennünket, a bőr is izgalomba jön, hisz közismert ez a mondás, hogy „a félelemtől libabőrös let a háta“. A bőrnek megvan az egyéni élete! Akár a gyomorának. Nos, a fejbőr is reagál a lélek indulataira, nem hiába mondják, hogy a gond őszít“. De a gondoktól — kopaszodni is lehet! A papilla elvékonyodik és vele együtt sorvad a hajszál is, amely egyenlő vastagsága a papillával.

— De hisz minden embernek hull a haja!

— Igaz, a hajhullás mint olyan természetes folyamat, akár a kigyónál a vedlés. De ez a haj utána is nő. Azonban ha a papilla elhalt, beáll a kopasz-ság... a hajtej olyan hatással van a papillára, akár az öreg emberre a Voronoff féle műtét. Megfiatalítja!

Ime egy újfajta megfiatalítási akció! Bár az illető egyén aki a hajára keni ezt az eomilt, maga is virgoncabb és frissebb lenne néhány esztendővel!

— A papilla újra éled, megerősödik és a haj kinő, ebben nincs semmi boszorkányság, tudományos kísérleteim igazolták!

A professzor kijelentette még, hogy állításainak dokumentálására egy napig minden jelentkező kopasz és ritka hajju embernek megkezelet a fejét az eomillel. Csudát fogunk látni! De épületes látvány lesz az is, amikor az elegáns hotel előtt libasorba állnak majd a reménykedő kopaszok... kár, hogy a folyamat nem gyors és radikális, mert az lenne csak érdekes, hogy az egyik ajtón bemegy kopaszon és a másikon lobogó, dus sörénnyel távoznak...

— Sir Erik Drummond Rómában és Berlinben. Genfből jelentik: Sir Erik Drummond népszövetségi főtitkár néhány napon belül Rómába és onnan Berlinbe utazik, hogy az olasz, illetve német külügy-miniszterekkel megtárgyalja a májusi ülés szak napirendjére kitűzött aktuális kérdéseket.

HIL

Uj Kelet az
bánsági
Főszervező:
Felelős szerkesztő:
Bukaresti
Hátszegi Ernő
Eikéink utányi
megjelölés

— Változókéony.
Budapestről jelentézet időjárásprográjjárással változókévárható, sok helyegasabban fekvő hőmérséklet Budapest fok Celsius volt.

— Harmincháro
ból jelentik: Ennány százall (p)hajtási igazolványes hatállyal a től 1930-ig lefolytük 7500 idegen n kább orosz. Valójór, mert azok, a nem juthatnak mihajtási vizsgát eszorultság esetén élethivatás. Egytényleg szolgálattünteti fel. Pár 12.523. Ez a szám a metropolis folyt

— Orvosi hír. D
ortopéd-szakosok h
Juliu Maniu 26.
Telefón 6-18.

— A megmentő
lentik: Prágában
lány megszökött
vitte munkaadóina
kétségbeesett szül
rádió az esetet m
hallgatónak és eg
fonjelentés érke
sége, hogy a es
együtt Aussigban
lányt a legelső vo
leithez.

— Értesitem t. i
József petrósényi
gálatából négy hét
gem nevében tört
sait, úgy az eddigi
történetek, magam
nem ismerem el. P

AKI NEM
UTAZNI, az ez
láthatja, amit ed
linben, München
láthatott és ped
kes, különleges
gyen az otthon
szerényebb any
kező család is
hogyan rendezhe
veszi izléssel ott
lis 23-án nyílik m
a Vármegyeház
világosításokat a
Regina Mária 24
ad.

— Előadás a lé
ról. A Kautsky-
ma, e hők 15-én, s
Építőművészek
(Patak ucca 7.) d
mert fiatal psi
„A léleklemezés
rendkívüli aktuá
nagy érdeklődés
vita követi. Belép
szívesen látnak.

— A gumi sz
tik: A mult év ősz
keresztaton (Car
automobil nekime
pén álló szobordis
„Statue de Becqu
ugyhogy az érték
megrongálódott.
uccaforgatagban
napban fordulnak
egyik lap komoly
tervet: nem volna
sérüléseknak kité
márványkövek, va
kaucusumasszából
technika, a fejt
könnyen lehetővé
erősítik, hogy a
sabb a vasnál, a
nem oxidálódik és
még, mikor lesz v

OSZTRÁK SORSJÁTÉK

84.000 sorsjegy.

42.000 nyeremény.

A sorsjegyek fele biztosan nyer!

Főnyeremény 20,000.000 L.

Jutalmak és nyeremények: 1.éi 12,500.000.—,
Lei 7,500.000, Lei 2,500.000, Lei 2,000.000, stb.

Össznyeremény L. 335,160.000

Az első osztály huzása 1931 május 19—21-én.

Minden megrendelést azonnal elintézzünk. A sorsjegy csak a vétel után fizetendő.

A sorsjegyek ára:

Nyolcad: S. 6 Negyed: S. 12 Fél: S. 24 Egész: S. 48

Lei 150

Lei 300

Lei 600

Lei 1200

portó nélkül.

S. FISCHER, WIEN IX.,

Währingers'rasse 41.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati szolidaritás napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Előfizetők utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Változékony, hűvös időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint élénk szél járassal változékony és hűvös időjárás várható, sok helyen csapadékkal és a magasabban fekvő helyeken havazással. A hőmérséklet Budapesten ma délben 10 fok Celsius volt.

— Harmincháromezer sóffór. Párizsból jelentik: Ennél a számnál még néhány százal (pontosan 33.705) több hajtási igazolványt adott ki eddig érvényes hatállyal a párizsi rendőrség 1921-től 1930-ig lefolyt decenniumban. Közöttük 7500 idegen nemzetiségű van. Leginkább orosz. Valójában nincs ennyi sóffór, mert azok, akik engedélyt nyertek nem juthatnak mind állásba és a próbahajtási vizsgát csak azért teszik le, hogy szorultság esetén a kezükben legyen egy élethivatás. Egy másik kimutatás a tényleg szolgálatban lévő taxisoffőröket tünteti fel. Párizs husz kerületében 12.523. Ez a számadat eléggé bizonyítja a metropolis folyton növekvő forgalmát.

— Orvosi hír. Dr. Weinberger Zsigmond ortopéd-szakos hazaérkezett. Rendel. Str. Juliu Maniu 26. (Volt Szentegyház u.) Telefon 6-18.

— A megmentő rádió. Prágából jelentik: Prágában Cerny Ludmilla család-lány megszökött helyéről és magával vitte munkaadóinak két éves kislányát. A kétségbeesett szülők kérelmére a prágai rádió az esetet még aznap este hírül adta hallgatóinak és egy óra múlva már telefonjelentés érkezett a prágai rendőrségre, hogy a család a gyermekkel együtt a Aussigban megtalálták. A kislányt a legelső vonattal visszavitték szüleihez.

— Ertesitem t. üzletfeleimet, hogy Katz József petrószényi bevásárlóm cégem szolgálatából négy héttel elzoltó kilépett. Cégem nevében történt esetleges vásárlásait, ugy az eddigieket, mint az ezután történeteket, magamra nézve kötelezőnek nem ismerem el. P. Stuhl, Petrosani.

AKI NEM TUD KÜLFÖLDRE UTAZNI, az ezentúl Kolozsváron azt láthatja, amit eddig csak Bécsben, Berlinben, Münchenben, vagy Budapesten láthatott és pedig egy rendkívül érdekes, különleges kiállítás: „Milyen legyen az otthonom”, amelyen a legszélesebb anyagi eszközökkel rendelkező család is megtalálja a módját, hogyan rendezheti be tökéletesen művészi ízléssel otthonát. A kiállítás április 23-án nyílik meg és május 4-ig tart a Vörmegeház dísztermében. Felvilágosításokat a rendezőség, Strada Regina Maria 24 alatt (Rudolf Mosse) ad.

— Előadás a lélekelemzés problémáiról. A Kautsky-kör előadássorozatában ma, e hó 15-én, szerda este 8 órakor az Epitomunkások Otthonában (Str. Vái Patak ucca 7.) dr. Brunner M., az ismert fiatal pszichiáter tart előadást „A lélekelemzés problémái” címen. A rendkívüli aktualitású probléma iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az előadást vita követi. Belépés díjtalan. Vendégeket szívesen látnak.

— A gumi szobor. Párizsból jelentik: A múlt év őszén egy igen forgalmas kereszttér (Carrefour Villiers) egy automobil nekiment a járdaszíjert közepén álló szobordisznak, (Rodin munkája: „Statue de Beccue”) azt felborította, úgyhogy az értékes mű elég súlyosan megrongálódott. A hatalmas párizsi uccaforgatagban majdnem minden hónapban fordulnak elő ilyen esetek. Az egyik lap komoly formában felvetette a tervet: nem volna-e célszerű, ha az ilyen sérüléseknek kitett emlékműveket bronz, márványkövek, vagy öntvények helyett kaucukmasszából készítenék el? A mai technika, a fejlett pneumatikgyártás könnyen lehetővé tenné ezt és szakértők erősítik, hogy a préselt kaucuk tartóssabb a vasnál, a bronznál, vagy a kőnél. Nem oxidálódik és nem törik. Nem tudni még, mikor lesz valóság a tervből?

Kalapácsos dráma Temesvárt

Egy asszony kilenc kalapácsütéssel akarta meggyilkolni férjét

Timisoara-Temesvár, április 14. Tegnap az erzsébetvárosi Ujlaki ucca 19 szám alatt borzalmas családi dráma játszódott le, amelyben, mint a kecskeméti gyilkosságban, szintén a kalapács jutott szerephez. Stohl József 49 éves napszámos békésen aludt ágyában, amikor felesége, akivel már hosszabb ideje állandóan rossz viszonyban élt, kala-

páccsal tizenöt ütést mért alvó férjének a fejére. Stohl József velőtráza kiáltására a szomszédok behatoltak a lakásba, akik a szerencsétlen embert kimentették a dühöngő asszony kezeiből. Stohl, akinek az állapota rendkívül súlyos, a Béga-szanatóriumba szállították, míg feleségét a rendőrség vette őrizetbe.

— Cionista Diens. A ma esti diens-ten, mely este 9 órakor a City-kávéház különtermében lesz megtartva, dr. Fischer József képviselő, az E. Zs. N. Sz. elnöke fog előadást tartani. A helyicsoport vezetősége kéri tagjainak minél nagyobb számban való megjelenését és vendégeket is szívesen lát.

— Házasság. Weisz Dódy Arad és Klopót Ferenc Ilia f. hó 16-án tartják esküvőjüket Aradon. (Minden külön értesítés helyett.)

— Az angol kormány jegyzéket küldött a Népszövetséghez az osztrák-német vámunió ügyében. Genfből jelentik: A népszövetségi főtítkársághoz megérkezett az angol kormány jegyzéke, melyben kéri a német-osztrák vámegyezménynek a legközelebbi tanácsülés napirendjére leendő kitézését azon célból, hogy megállapíttassék, vajjon az egyezmény jogi szempontból összeegyeztethető-e az 1927. évi október 4-én kelt genfi jegyzőkönyvben vállalt kötelezettségekkel.

— Zsidók a Galuthban című megrázó, nagy zsidó történelmi filmet fogja vetíteni az „Építőmunkás Otthon-mozgó” (Patak ucca) 7., mely filmet közkívánatra egyetlen estére sikerült lekötünk, szombaton, 18-án 6—9-ig kerül vetítésre. Ne mulassza el senki megnézni. Vasárnap 2, 4 és 6, hétfőn 6—8, szerdán 6—8-ig a „Hontalanok” 9 felv. dráma kerül vetítésre.

— Továbbra is zavaros a portugáliai belpolitikai helyzet. Londoából jelentik: A portugáliai belpolitikai helyzet továbbra is igen zavaros. A forradalmi mozgalom tovább terjedéséről érkeznek hírek. Az angol admirális a gibraltári flotta két cirkálóját Lisszabonba küldte az angol alattvalók érdekeinek védelmére. Ugy hírlik, hogy az afrikai portugál gyarmaton is zavargások törtek ki. A rendben a hajlamuk rokonszenveznek a gyarmaton a madeirai mozgalommal.

N A P R Ó L - N A P R A

Schmerz Hermann dr. grázi egyetemi tanár ügyének bécsi fellebbviteli főtörvényszéke előtt az ügyészség eljuttatta a vádat, mert úgy találta, hogy a tanár büncselekményt nem követett el. Ez az ügy egy évvel ezelőtt sokat foglalkoztatta az osztrák tudományos köröket is. A tanár államvasúti kistitkviselőket, munkásokat, akik nem bírták a tulzott gyermekáldást, saját kérésükre sterilizált s ezek bizonyos meghatározott hosszabb időre elvesztették termékenyítő képességüket. Az első bíróságnak az volt az álláspontja, hogy testisértes történt s a tanárt több havi fogházra ítélte el, holott az operáció nem volt ártalmas, a paciensek teljesen egészségesek maradtak, sőt termékenyítő képességüket is visszanyerték egy bizonyos idő múlva.

Az angol vasúttársaságok sikeres kísérleteket folytatnak tömör gumiabroncskerékű személyszállító szerelvényekkel, amelyek a tovaördülés zajtalanságát és zökkenésmenetséget biztosítják. Valószínű, hogy már közelebről mozdonyokat is fel fognak szerelni tömörgumi-kerekkel.

Stock és Chaplin angol pilóták 10 óra és 28 perc alatt megjárták légi uton Berlin és visszatértek Angliába. A két pilóta a hestoni repülőtérről indult s ötórás ut után simán leszállottak Berlin repülőterén, majd ismét a magasba emelkedtek s visszatértek Hestonba.

— A francia elnökjelöltek. Párizsból jelentik: A francia elnökjelöltek között emlegetik Doumert, a szenátus elnökét, Painlevé volt miniszterelnök és hadügy-minisztert, Bouissont, a kamarai elnököt, Hennessey volt minisztert, Briand, Maginot és Berard jelenlegi minisztereket és Lebrun lotharingiai szenátort, az autonóm anortizációs pénztár elnökét.

— A forgalomban levő sok hashajtó közül nehéz a legjobbat kiválasztani. Egy kísérlet a piciny Artin dragéával meg fogja győzni arról, hogy ideálisabb hashajtót nem is kívánhat.

— Ujabb Steinhert-estet Milánó mellett. Milánóból jelentik: A magyarországi Steinhert-esthez hasonló szerencsétlenség történt a Milánó melletti Rosan, ahol egy szakadékból eszméletlenül állapotban találták Günther Ernő német mérnököt. Öntudatának visszanyerése után azt mondta, hogy rablók támadták meg. Utóbb kiderült, hogy családjának nagy adósságai voltak s életbiztosítási csalással akarta szánálni hozzátartozóinak anyagi helyzetét.

— A Tomche-Jesiva új vezetősége. A Tomche-Jesiva helyi egyesülete vasárnap délután tartotta meg a Chevre Kadisa székházában nagyszámú érdeklődő jelenlétében rendes évi közgyűlést, amelyen Rosenzweig Emanuel elnök szíveshöz szóló beszéde keretében előterjesztette az egyesület mult évi zárszámadását, valamint bemutatta a rabbiaktól érkezett számos elismerő levelet az ott tanuló ifjuság kitűnő előmeneteléről. Befolyt összesen 127.000 lej, segélyezve lett 46 talmudista 120.000 lej összeggel. A felmentvény egyhangú megadása után az alábbi tisztikar lett megválasztva: Elnök: Rosenzweig Emanuel, pénztárnok: Deák Jenő, ellenőr: Kain József, titkár: Nagyfaludi Jenő, tanácsnokok: Hellerr Samu, Nagyfaludi Nádor, Ernster Chaim, Rosenzweig Máté, Schwartzberger Mihály, Moskovits Vilmos.

A csikágói Aiglon lokálban három álarcos fegyveres bandita 40 főnyi előkelő vendégsereget meg akart fosztani ékszerzeitől s más értékeiktől. A lokál főpincére, Adler nem vesztette el lélekjelenlétét s jól irányított revolverlövészekkel a rablók közül kettőt megölt s a harmadikot súlyosan megsebesítette.

A nemzetközi utforgalmi konferencián Anglia, Belgium, Dánia, Csehszlovákia, Lengyelország, Luxemburg, Hollandia és Svájc delegátusai hozzájárultak ahhoz, hogy viszonyosság mellett az államaikba érkező külföldiek autói évenként kilencven napon át vámentességet élvezzenek.

Egyes párizsi lapok arról írják, hogy a kisantant-államokban a német tudományosság újra teret kezd nyerni. A francia kormánynak arra kellene törekednie, hogy megakadályozza a talaj elvesztését ez államokban kulturális téren.

A walesi herceget és öccsét Dél-Amerikából Európába szállító Arlansa gőzösről szikratáviratot küldöttek Rio de Janeiróba, melyben közölték, hogy a herceg egy fontos kulcsomót lakásán felejtett. A braziliai légi forgalmi társaság futárcsomagba tette a kulcsomót s pilótát indított utba a hercegek hajója után. A gép el is érte Bahía sziget előtt a gőzöst s alacsonyán szállva el felette, fedélzetére dobta a kulcsokat.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZEPEURÓPAI

Szerda, április 15.

Bukarest. 12: Grammofón. 12.30: Hírek. 16: Rádiózenekar. Gluck, Kálmán, Gounod Grieg, Niemann. 17: Hírek, időjelzés. — 17.15: Rádiózenekar. Dicker, Eysler, Csajkovszkij, Lehár. 18: Rádiógyetem. — 19: Grammofón. 20: Hegedűhangv. Nardini, Friml, Kreisler művei. 20.30: Felolvasás. 20.45: Baritonadalok. 21.15: Zongorahangverseny. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.05: Hangverseny. 3.30: Morse-tanfolyam. 4: Murányi István novellái. 5: Az ókor gyógyfűszerezéstől a mai drogériáig. Gara Géze felolvasása. 5.30: A 2. honvédelgyalozgezed zenekarának hangversenye. 6.30: Olasz nyelvoktatás. 7: Grammofónhangverseny. 8: A rádió és a zeneművészet. Szabados Béla előadása. 8.30: Európai hangverseny. — Utána: Időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Rácz Béla és cigányzenekarának zenéje. 10.30: A Magyar Külügyi Társaság előadásorozata.

Bécs. 22.10: Zenekar. Berlin. 20.30: Hangjáték. Breslau. 21.30: Szórakoztató zene. Frankfurt. 20.15: Schubert és Brahms dalok.

Hamburg. 22.30: Szórakoztató zene. Langenberk—Köln. 20: Rádiózenekar. Mendelssohn, Goldmark, Liszt, Rimszkij—Korsakov művei. 20.30: Hangv.

Varsó. Kattowic. 22.15: Ária és dalest. Poznan. 19.50: Operett. Riga. 21.10: Smetana művei. Milánó. 23: Szimf. hangv. Róma. 21: Opera. Prága. 20: Szimf. hangv. Berlioz, Bach, Liszt, Jeremias, Osztrecil művei. Pozsony. 19.05: Fuvózenekar. Kassa. 19.05: Operaáriák. Osló. 20: Rádióhangverseny. Dvorak, Rossini művei. 22.05: Mozart: Klarinét kvintett. Stockholm 20.15: Diákzenekar. Bruxelles. 19.45: Grammofón. — 22: Katonazene. Ljubljana. 20: Rádiózenekar.

— Elrendelték a vizsgálatot a dohányuccai templom merénylete ellen. Budapestről jelentik: Zlatopa Email, a dohányuccai templomi revolveres merénylet ellen a vizsgálatot elrendelte a vizsgálatot. Elmeállapotát az orvosszakértők most vizsgálják.

— Az énekesnő hagyatéka. Prágából jelentik: A prágai állami zalogház aukciótermében megkezdtek a mult évben elhunyt Emme Destin cseh operaénekesnő hagyatékának az árverését. A prágai sajtó heves hangú cikkeiben tiltakozott e kegyeletsértő árverés ellen, úgyhogy az első napokban nem is akadt vevő. Később az érdeklődés mégis megindult és a vásárlók olcsó pénztért kapkodták szét a művésznő butorait és ruhatárát.

A Cluj—Dej—Bistrita és Cluj—Dej—Baiamare—Sighet

autobuszok menetrendje:

1931. március 15-től:

INDUL:
CLUJ—DEJ—BISTRITA

Reggel	6	d. e. 11	d. u. 4	d. u. 6
"	8	d. u. 1	d. u. 6	d. u. 8
"	10	d. u. 3	d. u. 8	

ÉRKEZIK:

Cluj	d. e. 9	d. e. 10	d. u. 3	d. u. 6
Dej	d. e. 7	d. e. 8	d. u. 1	d. u. 4
Bistrita		d. e. 6	d. e. 11	d. u. 2

INDUL:
CLUJ—DEJ—BAIAMARE

Reggel	5.30	d. u. 2
"	8	d. u. 4
"	11	d. u. 7

ÉRKEZIK:

Cluj	reggel 10	d. u. 5
Dej	reggel 8	d. u. 3
Baiamare	" 5	d. u. 12

INDUL:
BAIAMARE—SIGHET

Reggel	6	d. u. 1
"	10	d. u. 5

ÉRKEZIK:

Baiamare	reggel 10	d. u. 6
Sighet	reggel 6	d. u. 2

KÖZGAZDASÁG

A kamattörvény várható következményei

Irta: Dr. Váradi Ödön nagyváradi ügyvéd

Most, hogy a kamattörvény végre hosszas tárgyalások után törvényhozási szentesítést nyert, foglalkoznunk kell a kamattörvénynek várható következményeivel. Megállapítható, hogy a kamattörvény az ország lakosságára előnyös hatással lesz s a mai nehéz viszonyok között igen jelentős eredménye a törvénynek az, hogy az eddig szedett 20—24—30 százalékos helyett a szedhető legmagasabb kamat 14 százalékos lesz, vagyis jóval kevesebb, mint amit eddig fizetni kellett. Tudjuk, hogy milyen jelentékeny összeg van ingatlanokra, földekre, házakra kihelyezve s a mai alacsony terményárak mellett a gazdálkodó nem tudta a termények jövedelméből a kamatot sem fizetni. Ily körülmények között nagy segítségére van a gazdálkodónak, a háztulajdonosnak egy csökkenő jövedelme mellett az, hogy az általa fizetett kamatok ilyen jelentékeny százalékkal csökkennek, úgy, hogy boldogulása feltétlenül elő lesz segítve. Az Uj Kelet annak idején ismertette azt a kamattörvényt, amit dr. Gáspár Gyula nagyváradi ügyvéddel együttesen készített el és nyújtott be a kormányhoz e sorok írója, amely javaslat elveit a kormány a kamattörvényben érvényesítette is. A kamattörvény meghozatala alkalmából kérdést intéztem dr. Gáspár Gyulához, a kamattörvény javaslat egyik tervezőjéhez, aki véleményét a következőkben adta elő:

— Azt hiszem, hogy a kamattörvény első következménye az lesz, hogy a kisebb bankok egymással fúzióra lépnek, ez a fúzió igen egészséges lesz a pénzpiac szempontjából, mert nyilvánvaló, hogy az 1—2—3—4—5 milliós kisebb bankok tetemes rezsijük miatt a leszállított kamatláb mellett nem fognak megfelelően prosperálni. A további boldogulás előfeltétele az, hogy egymással fúzióra lépjenek, úgy, hogy ily módon az alapítójuk növekedjék, viszont nagyobb lesz a kihelyezési anyaguk, nagyobb a betétállományuk az egyesülés folytán és így a terheket, a rezsit, a személyzeti és dologi kiadásokat könnyebben fogják tudni elviselni. Az egy községben levő kisebb bankok tehát egyesülni fognak egymással, a nagyobb városokban levő bankok átfognak alakulni esetleg kolozsvári nagyobb bankok fiókjává. Eddig is gyakran látuk, hogy aradi, temesvári, stb. nagy pénzintézetek a kisebb bankokat fiókjukká alakították át, ezentúl ez még inkább meg fog történni. A leszállított kamat további következménye az lesz, hogy a betevők betétjük egy részét különböző befektetésekre, építkezésekre, kereskedelmi vállalkozásokra fogják felhasználni, amelyek részükre a betétkamatnál nagyobb jövedelmet fognak biztosítani. Hasonlóképpen meg fog indulni az érdeklődés az ingatlanok vétele iránt is, amelyek jelenlegi alacsony áraik mellett biztos és jó jövedelmet fognak biztosítani.

Ily körülmények között a kamattörvényről sok üdvös hatás lesz várható. Dr. Gáspár Gyulának ezen nyilatkozatát azzal egészíthetem ki, hogy a kamattörvény a nagy közönség körében nagy tisztelettel és elismeréssel találkozott. Nem volt ugyanis indokolt, hogy akkor, mikor a jövedelmek általánosságban mindenkinél leszállítottak, a betétek után a betétesek 10—12—15 százalékos kaptak, holott a vállalkozások 6—8 százalékos is alig hoztak. A kamattörvény természetesen magaután vonja a betétek utáni kamatok jelentékeny leszállítását. Brutto 7—8 százalékos számíthatnak tehát legfeljebb a betevők, amelyből levonásba fog kerülni a tőkekamatadó, úgy, hogy ezek szerint a be-

tétek 6 százaléknál többet a legjobb esetben sem fognak jövedelmezni. Kár, hogy a kamattörvényt a kormány legelőbb ez előtt egy évvel nem hozta meg, amely esetben kedvezőbb lett volna a gazdasági helyzet, mert hiszen már hosszú idő óta hangzik fel a panasz a

kereskedő, iparos, a gazdatársadalom részéről, hogy a magas kihelyezési kamat megbénítja a kereskedelmi forgalmat és a sok kényszerűség, a csőd éppen amiatt állott elő, mert a magas kamatterhekkel az érdeklő kereskedő, iparos nem tudtak megbirkózni.

A Banca Nationala új igazgatója megértőleg leszállította a Banca Nationala leszállítási kamatlábát és további leszállítás is várható. Ha a kölcsön-kamatok leszállnak, ebből várható a kereskedelmi élet fellendülése, úgy, hogy örömmel állapíthatjuk meg, hogy a kormány helyesen járt el, amikor törvényhozási szabályozással véget vetett az egész gazdasági életre súlyos terhek gyanánt nehezede magas kamatok szedésének.

SPORT

Román husvét két napján nemzetközi sportja volt Erdélynek

A Kispest megverte a KAC—Haggibort, de kikapott a Romania—KMSC-től. A Ripensia megverte a Nemzetit. Magyarország fölényesen győzött Svájc fölött

Cluj-Kolozsvár, április 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A román husvét két napja úgy Kolozsváron, mint a többi erdélyi városokban rendkívül változatos nemzetközi sportot hozott, melynek résztvevői a budapesti profi és amatőrliga kitűnő együttesei voltak. A Kispest Kolozsváron egy győzelemmel és egy meg nem érdemelt vereséggel zárta le turáját, Temesváron a Nemzeti kitűnő együttese szenvedett vereséget a Ripensia egyre fejlődő csapatától, melynek csatársorában a három profi nagyágyú, Wetzer, Semler és Schwartz és velük az egész együttes rendkívül szép teljesítményt nyújtott. Marosvásárhelyen és Tordán a budapesti FTC amatőrcsapata vendégcserepelet szép sikerrel, míg Lugoson a Beszkárt amatőrcsapatot látták vendégül. Aradon és Nagyváradon a békéscsabai Bohn FC illetőleg a Postások (Budapest) meglepő sikerrel szerepeltek. A vasárnapi mérkőzésekből általában azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az erdélyi csapatok nívóban nem sokkal maradnak el a budapesti profiktól és a rutin, összeszokottság és fizikai diszpozíció fejlesztése — tehát minden városban egy-egy hozzáértő tréner — kell ahhoz, hogy az erdélyi csapatok egyenlő ellenfélként vegyék fel a küzdelmet a nemzetközileg elismert csapatokkal. A vasárnapi eredményekről egyébként az alábbiakban számolunk be:

Kispest—Haggibor-KAC komb. 5:1 (1:0) Bíró Fővényi. A Kispest abszolút fölénye mellett, nívós és fair játék után végződött a mérkőzés, amelynek során a kolozsvári csapat ugyszólván semmit nem mutatott. Feltétlenül büns ebben az összeállításban, mert a két együttesnek néhány kitűnő játékosát hagyták ki a csapatból. A csapatból Szatmári ragyogó védezővel, Havas, a Haggibor jóképességű háttvédje pedig stílusos és biztos játékkal emelkedtek ki egyedül.

A Kispest olykor bravuros iskolajátékban csillogtatta meg technikáját. Rokonszenves, fair és stílusos játékot mutatott együttes, mely feltétlenül a Bástyá fellett áll. Konyor (3), Lukács (1) löttek a gólokat, míg egy gólt a második félidőben Sütő helyezett saját kapujába. A kolozsvári gólt Schultz lötte 25 méterről, védhetetlenül. Fővényi kifogástalan bíró volt.

Romania-KMSC komb.—Kispest 3:2 (1:0). A Kispest hallatlan balszerencsével vesztette el a meccset, melynek nagyrésztében nyomasztó fölényben volt. Csatársora ezuttal csődöt mondott, a két összekötő végzetes hibájából. A csapat védelme nem volt elég biztos, csak halfsora működött kifogástalanul. Annál jobb volt a Romania, melynek minden lefutása veszélyt jelentett a Kispestnek. Ilyen három lefutásból szerezték meg a mérkőzés góljait is a kolozsvári együttes, mely Kinizsin és Rotschingon a komplett Romania volt. Istvánffy (1) és Cipcigan (2) löttek a csapat góljait, míg a Kispest részéről újra a kitűnő Konyor volt gólképes.

A Kispest játékosai közül az első klasszist képviseli Steiner balszélső, aki

bravuros trükkjeivel, gyorsaságával és ideális beadásaival a jó szélső mintaképe. Mellette Raix és Purcell mutatnak nagy klasszist, a csatársorban Steiner mellett Konyor produkált jól, míg a többiek sokat dekáznak és a kapu előtt bizonytalanok. A mérkőzésen egyébként a Romania játékosai egész sportszerűtlenül kinos botrányt provokáltak. A Kispest második góljánál a Romania hencet reklamált, de az egyébként erősen és hibátlanul bíráskodó Czinczár gólt ítélt. Emiatt a Romania öt percig lamentált a pályán, ami semmi esetre sem támasztja alá a csapat sportszerűségéről közszajon forgó híreket.

A meccsetek 3—4000 főnyi közönség drukkolta végig.

KAC—Haggibor 3:3 (2:0). A Haggibor a már három góllal vezetett KAC-cal szemben lendülettel finiselt ért el döntetlent. A gólokat Weinberger, Weiszl. és II. (Hag.) illetőleg Tunyogh (KAC) löttek. Bíró Bagyula.

Budapest. Magyarország válogatottja hatalmas küzdelem után 6:2 (2:2) arányban győzött a svájciak fölött. A magyarok győzelmét a nagyképességű erdélyi játékosok szerezték meg a magyar válogatottnak. Auer és Tancser voltak a magyar csapat legjobbjai.

Ausztria—Csehszlovákia 2:1 (2:1). Mindkét csapat gyenge játékkal keserítette el híveit. Az Európa-kupa tabelláján a két meccs után Magyarország áll az első helyen, jobb gólaránnyal Olaszország előtt.

Belgrád. Budapest—Zágráb 5:0 (3:0). Belgrád—Laibach 2:1 (1:0). Zágráb—Laibach 5:0 (3:0). Budapest—Belgrád 3:3 (2:0).

VIDÉKI EREDMÉNYEK

Vasárnap:

Csernovicz. Universitatea—Dragos Voda 7:1.

Lugos. Beszkárt Budapest—Vulturii 2:2 (1:1).

Marosvásárhely. Az FTC (amatőr) 1:0 (1:0) arányban verte a Murest.

Temesvár. Ripensia—Nemzeti Budapest 1:1 (1:0). A Ripensia volt a jobbik, a meccs tulnyomó részében fölényes játékot produkált.

Nagyvárad. Debreceni VSC—Viktoria 3:1 (3:0).

Nagyvárad. Postások (Budapest)—Crisana 6:2 (4:0).

Petrozsény. NAC—Jiul 3:1 (1:1).

Arad. Gloria CFR—Bohn FC 3:1 (0:1).

Hétfő:

Arad. Bohn FC—AMTE 8:2. Nagy meglepetés.

Temesvár. Ripensia—Nemzeti 2:1 (0:1). Főlényes győzelem, mely nem nyilvánult meg a gólarányban.

Nagyvárad. Postások—Törökves 1:1 (0:0).

Csernovicz. Universitatea—Macabi 5:0 **Torda.** FTC—Torda komb. 2:0 (1:0). 2500 néző!

Színház—Mozi

Román Opera műsora

Szerda, ápr. 15: Tannhäuser. (Vendégszerepel Hubert Leuer kiváló tenorista.)

Péntek, ápr. 17: Zsidónő. (Hubert Leuer kiváló tenorista vendégszereplésével.)

Vasárnap, ápr. 19 (délután): Sámson és Delila. (Hubert Leuer kiváló tenorista vendégfellépésével.)

Hétfő, ápr. 20: Afrikai nő. (Olcsó helyekkel.)

Szerda, ápr. 22: Rigoletto.

Csütörtök, ápr. 23 (délután): Stradella.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

Leona. Ma este mutatja be a színház Zilahy Lajos legújabb színművét, a Leonát, a budapesti Nemzeti Színház idei szezonjának egyik legnagyobb sikerét. A darab a forradalom izgalmos hónapjaiban játszódik le s az a tárgya, hogy egy fiatal arisztokrata leány mint keveredik a forradalmárok társaságába, mint szeret bele egy férfiba, aki a leány apjának gyilkosává lesz s mint juttatja a leány a törvény kezére a gyilkost. Az apát állítólag Tisza István alakjáról mintázta a szerző, de a többi alakok is egytől-egyig megragadják az érdeklődést. A címszerepet Szentgyörgyi Mária adja, a többi szerepek Tóth Elek, Földényi László, Fekete Mihály, Balázs Samu, Réthelyi Ödön, Nyerges stb. kezében vannak. Az előadást holnap megismétlik.

Figyelem: Pénteken Szép Ernő óriási sikerű darabja: Az aranyóra!

Jön: Rózsahegy Kálmán, a legnagyobb magyar komikus!

A hetedik parancsolat nem lankadó sikerrel fut a Magyar Színházban. A közönség a legnagyobb lelkesedéssel figyeli Janet Gaynor és Charles Farrell, egészen tökéletes játékát s a film izgalmas, megható, felemelő meséjét.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szerda d. u. 3, 5 és 7 órakor mozielőadás: A hetedik parancsolat. Hangos, zenés attrakció 11 felvonásban, a főszerepekben: Janet Gaynor és Charles Farrell. Uj hangos Fox hirdó. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Szerdán este 9-kor: Leona. (Zilahy Lajos Budapesti óriási sikert aratott újdonsága. Először. Premierbérlet 37. szám. Ssz. 251.)

Apro hirdetések

Különbejárati butorozott szoba kiadó. Calea Victoriei 93, az udvarban.

Mindennap frissen fejt kóser tehen és bivalylejt, valamint egy tehéntől fejt csecsemőtej kapható Schwartz Ignácné vegetárius éttermében. Reg. Ferdinand 10. szám.

Külföldi minták érkeztek. Pontos jutányos kiszolgálás. Broderie kézimunkaelőnyomda, Regina Maria 20.

26 éves, szimpatikus, magas, jóméglelésű, intelligens zsidó fiatalember, világi és zsidó tudományokban jártas, kinek vidéki városban jömenetelű textil- és divatárúüzlete van, nősülni óhaj. Keres olyan vallásos családból való, legfeljebb 20 éves, feltétlenül szép, jóalkatu, hozományal rendelkező urileányt, aki megfelelő műveltséggel rendelkezik. Parókat nem akar. Leveleket „Uricsalád” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Eladó szép ebédődivány és két jóállapotban levő matrac. Eötvös u. 12., I. e.

Négy szoba, konyha komfortos lakás kiadó május elsejére. Mihai Viteazul 36. Értekezhetni a házfelügyelőnél.

A proféta gyermek

Edmond Fleg megrázó zsidó regénye. Ára 100 lej és portó KAPHATÓ AZ UJ KELET KÖNYVOSZTALYÁBAN

XIV. EVF. Cluj—Kolozsvár április 15. 5691

Uj Kelet
Könyvtár

Előzetes
megbeszélésre

Titulescu m

Ti
a

Az uj k

Bucuresti-Bukaresti iroda. Szép Ernő óriási sikerű darabja: Az aranyóra!
Lupu és Goga... kereste Maniut... jelent a királyné... A Rador... koncentrációs... zeti parasztpárt... minden valóság... és Lupu is. A Jorga tárcsa nél... ma, csütörtökön

Az u

Bucuresti-Bukaresti iroda. Szép Ernő óriási sikerű darabja: Az aranyóra!
Uj Kelet tudósító... ság megoldására... a mai nappal érté... jukat. Szerdán es... óras ultimátum... igen energikus és... adott át a partve... táni közös audien... kat írjuk, a tárg... s nem lehet tudn... lven kimenetelük... zonyos: feltétlen... kódójának érdem... közelhozta azoka... amelyek az elmu... mást marcangolt... károkat okoztak... tény, hogy Mani... mok elosztásáról... s a közöttük lév... cepció, valamint... ségek ebben a p... mandátumot kite... koznak csupán, ... hogy a felsőbb in... eredmény nélkül.

Az ország kéts... ben van. Az se... gyát, hogy a kü... egyesítése és egy... masában való... és külpolitikai... csak hasznot hoz... érkezett a pillan... vagy programb... félre kellett ten... érdekeinek meg... azután, hogy a... őszintén hívei a... nyiban ugyanis... az, ami őket eze... vezeti, úgy a ne... tésére irányuló... utolsó pillanatba... — s ha történet... kormány létre is... sok hasznát fog... mány tagjai saj... és mesterkedési... ra is.